Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

13 ЛІСТАПАДА 2007 г. АЎТОРАК
№ 215 (26080)

Кошт 380 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

Увага: «Прамая лінія»!

РАЗАМ «РАЗРУЛІМ» ПРАБЛЕМЫ НА СТАЛІЧНЫХ ВУЛІЦАХ

Для айчынных аўтааматараў ужо пачаўся зімовы перыяд. Дні сталі карацейшымі, ночы цямнейшымі, дарогі слізкімі і непрадказальнымі. Пешаходам зіма таксама падрыхтавала шмат дадатковых праблем. Так што ўдзельнікам дарожнага руху трэба праявіць асаблівую асцярожнасць і абачлівасць. А сталічным кіроўцам транспартных сродкаў і пешаходам неабходна быць яшчэ больш пільнымі. Бо мінскі аўтапарк самы вялікі ў краіне, а інтэнсіўнасць руху па магістралях галоўнага горада краіны значна большая, чым у правінцыі. Зрэшты, бяспеку на сталічных вуліцах нельга забяспечыць, не вырашыўшы іншых, тыповых для мегаполіса праблем: недахоп паркоўачных месцаў, стаянак і гаражоў, заторы на дарогах, нізкі ўзровень культуры кіроўцаў і г.д. «Разрулiць» ці хоць бы абазначыць некаторыя з памянёных праблем чытачы «Звязды» змогуць **сёння з 15 да 16 гадзін** на «Прамой лініі» з начальнікам упраўлення Дзяржаўтаінспекцыі ГУУС Мінгарвыканкама **Васілём Васільевічам БУЛЬБЯНКОВЫМ.** Кантактныя тэлефоны ў Мінску: **292 38 92, 292 38 21.**

Прэзідэнт Беларусі запатрабаваў знізіць кошт жылля за кошт нарошчвання аб'ёму будаўніцтва

Дарученне разгледзець магчымасць павелічэння будаўніцтва жылля звыш закладзеных у пяцігадовай праграме паказчыкаў кіраўнік дзяржавы даў учора ў час даклада старшыні праўлення Нацыянальнага банка Пятра Пракаповіча.

У бліжэйшы час Прэзідэнту будуць унесены канкрэтныя прапановы па нарошчванню магутнасцяў будаўнічых арганізацый.

У цэлым жа, як адзначыў старшыня праўлення Нацбанка, праграма жыллёвага будаўніцтва па выніках года будзе выканана.

У студзені—кастрычніку ўсе асноўныя паказчыкі грашова-крэдытнай палітыкі дасягнуты. У рэспубліцы забяспечана стабільнасць нацыянальнай валюты, ідзе апераджальнымі тэмпамі крэдытаванне рэальнага сектара эканомікі, праводзіцца прадуманая працэнтная палітыка, надзейна працуе плацежная сістэма. Паводле слоў Пятра Пракаповіча, выкананы ўсе абавязацельствы банкаўскай сістэмы перад рэальным сектарам эканомікі. Сама ж банкаўская сістэма развіваецца паскоранымі тэмпамі, выкананы ўсе паказчыкі, якія датычацца нарошчвання рэсурснай базы, уласнага капіталу банкаў.

Прэзідэнт даручыў прыняць адпаведныя меры, каб і ў цэлым па выніках года было забяспечана выкананне ўсіх паказчыкаў работы банкаўскай сістэмы.

У студзені—кастрычніку 2007 года паказчыкі бюджэту выконваюцца стабільна

За дзесяць месяцаў гэтага года было прадэманстравана стабільнае выкананне як даходнай, так і расходнай частак рэспубліканскага і абласных бюджэтаў на 2007 год. Аб гэтым учора далажыў Прэзідэнту Беларусі Аляксандру Лукашэнку міністр фінансаў краіны Мікалай Корбут.

Міністр фінансаў праінфармаваў кіраўніка дзяржавы аб тым, што галоўны фінансавы дакумент краіны выконваецца ў поўнай адпаведнасці з Законам аб бюджэце і ўказамі Прэзідэнта.

Забеспячэнне ўсіх сацыяльных праграм дало магчымасць павысіць у краіне заработную плату, пенсіі і дапамогі. Ажыццяўленне сацыяльнай падтрымкі насельніцтва падмацавана належным аб'ёмам фінансавых рэсурсаў.

Кіраўнік дзяржавы ў ходзе рабочай сустрэчы звярнуў асаблівую ўвагу на неабходнасць рэалізацыі ўсіх мэтавых праграм.

Аляксандр Лукашэнка акцэнтаваў увагу на безумоўным выкананні прынцыпу эфектыўнага расходавання сродкаў. Прэзідэнт падкрэсліў, што грошы павінны не ляжаць на рахунках, а ўкладвацца ў тыя праекты, якія дазволяць развіваць эканоміку і садзейнічаць рэальнаму вырашэнню сацыяльных праблем.

Кіраўнік дзяржавы таксама звярнуў увагу на тое, што кіраўнікі ўсіх органаў дзяржаўнага кіравання павінны забяспечыць своечасовае вяртанне бюджэтных пазык, а таксама выплату падатковых плацяжоў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Раўнапраўныя партнёрскія адносіны — залог стабільнага і паспяховага развіцця СНД

Зацікаўлены дыялог творчай інтэлігенцыі адкрывае цудоўныя перспектывы для паскарэння і паглыблення інтэграцыйных працэсаў, умацавання міру на ўсёй прасторы СНД. Аб гэтым гаворыцца ў прывітанні Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі ўдзельнікам другога Форуму творчай і навуковай інтэлігенцыі дзяржаў — удзельніц СНД, які праходзіць 12—13 лістапада ў сталіцы Казахстана. Прывітанне агучыў памочнік Прэзідэнта — начальнік галоўнага ідэалагічнага ўпраўлення Адміністрацыі Прэзідэнта Алег Праляскоўскі, які ўзначальвае беларускую дэлегацыю. «Знамянальна, што адной з важных тэм гэтага форуму з'яўляецца дзяржаўная падтрымка маладога пакалення, стварэнне ўмоў для далучэння моладзі да духоўных і культурных каштоўнасцяў. Дружба і раўнапраўныя партнёрскія адносіны нашых народаў — самы надзейны залог стабільнага і паспяховага развіцця Садружнасці», — перакананы Аляксандр Лукашэнка.

Прывітанне беларускага лідара было цёпла прынята ўдзельнікамі форуму. У цэнтры ўвагі дэлегатаў будуць знаходзіцца пытанні гуманітарнага супрацоўніцтва.

БЕЛТА.

Маліец Шака Кейта — кіраўнік лагойскага «калгаса»

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Чарнаскуры кіраўнік аддзялення Зарэчча ААТ «МТС Райаграсэрвіс» Шака Кейта не адпачывае нават у нядзелю. Прыехаўшы ў вёску Зарэчча Лагойскага раёна, мы доўга чакалі, пакуль ён аб'язджаў на машыне ўсю тэрыторыю — то тут, то там патрэбны не толькі кантроль, але і добрая парада...

Пра маладосць

На Беларусі Кейта жыве ўжо дваццаць гадоў. Яшчэ маладым прыехаў з далёкай афрыканскай краіны Малі вучыцца ў Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі.

— Добра памятаю, — успамінае Шака, — 16 верасня 1988 года! Горкі...

— А я з Горак! — не стрымліваюся. На твары малійца ўзнікае ўсмешка.

— Зямлячка! А як там, што там? Ці ты ведаеш гэтага? А гэтага?..

Пачынаюцца падрабязныя роспыты. Безумоўна, з гэтымі мясцінамі Кейта звязвае вельмі шмат. Менавіта на Горацкай зямлі ён вывучыў такую незнаёмую тады для сябе мову. Тут упершыню ён закахаўся, ды так моцна, што вырашыў: «Ажанюся!». Праўда, толькі праз тры гады сустрэч. Будучая жонка таксама вучылася ў гэтай акадэміі. Менавіта ў Горацкім раёне пазнаў цяжкі шлях жывёлавода — працаваў у Копцеўскім саўгасе, пасля — брыгадзірам фермы ў Цёмным Лесе. А сем гадоў таму разам з сям'ёй прыехаў на Лагойшчыну.

— Вось хутка збіраюся наведаць горад.

— Сябры засталіся? — цікаўлюся я.

— Не (*уздыхае*). Там выкладчыкі. Мясціны. Там маладосць...

Пра сям'ю

У Кейты двое дзяцей — трынаццацігадовы Расім і дванаццацігадовая Фаціма. Цікава, што нарадзіліся яны 15 кастрычніка, толькі з розніцай у год.

— У мяне дзень нараджэння таксама ў кастрычніку! — дадае беларускі маліец.

— А хто імёны выбіраў?

— Я прапаноўваў, жонка згаджалася. Казала, вельмі прыгожыя.

Зараз Шака бачыць сям'ю толькі ў выхадныя — жонка з малымі перабралася ў Мінск.

— Сёння вось не прыехалі, — шкадуе бацька. — Пайшлі гуляць некуды... Зараз у мяне два сабакі ды гаспадарка — куры, свінні.

— А карова?

— Каровы няма. У калгасе хапае.

Пра Радзіму

Сваю афрыканскую радзіму Кейта не забывае і зараз, хоць апошні раз быў там у 1995 годзе. Ён нават грамадзянства не змяніў. У Беларусі ў малійца толькі пасведчанне на права жыхарства. Тлумачыць гэта проста: «Тут нельга быць грамадзянінам дзвюх краін. А люблю я і Беларусь, і Малі».

На радзіме ў Шакі засталіся і бацькі, і сёстры-браты. Ён піша ім пісьмы і сумуе.

— Дадому клікалі?

— А як жа ж! Не паехаў. Тут сям'я, праца.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

У мінулую суботу вернікі каталіцкай канфесіі не толькі сталіцы (многія прыбылі з розных парафій Беларусі) віталі новага Архібіскупа Мінска-Магілёўскай дыяцэзіі і першапастыра католікаў усёй Беларусі Тадэвуша Кандрусевіча. Урачыстае набажэнства адбылося ў галаўной каталіцкай святыні Мінска — архікатэдры Найсвяцейшай Марыі Панны. Усе, хто не змог патрапіць у храм, назіралі сустрэчу і благаслаўленне новага архіпастыра з вялікага экрана перад касцёлам.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Тваё правы

24 ДНІ. ПЛЮС ВЫКЛЮЧЭННІ

Статыстыка сведчыць, што сярод усіх рэгіёнаў Беларусі Мінск стабільна трымае лідарства па памерах заробкаў і пенсій, а таксама знаходзіцца на апошнім месцы па ўзроўню беспрацоўя. Тым не менш сцвярджаць, нібыта ў найбуйнейшым горадзе краіны ўвогуле не засталося больш-менш значных праблем, было б відавочнай няпраўдай. Ці абавязкова работніку мець спецыяльную адукацыю, на якіх умовах будуць прадастаўляцца водпускі «на сесію» для студэнтаў-завочнікаў, што лічыцца камандзіроўкай, а таксама ці павінны члены садовага таварыства кампенсаваць частковую страту пенсіі свайму старшыні — вось толькі няпоўны пералік па-сапраўднаму «вострых» пытанняў, якія ўзнімаліся днямі падчас чарговай «выязной прыёмнай» Дэпартамента дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

Адукацыя ці вопыт?

Спачатку дыплом — а потым пабачым. Прычым не сакрэт, што адначасова сам «напрамак» прафесійнай падрыхтоўкі тут часта адыходзіць на другі план. А потым пачынаюцца сумненні: ці мае права займаць пэўную пасаду чалавек, у якога няма спецыяльнай адукацыі? І ці магчыма ў выпадку «нестыкоўкі» звальненне пасля прыходу новага кіраўніка?

— Увогуле штатны расклад любой арганізацыі павінен распрацоўвацца на падставе адзінага тарыфна-кваліфікацыйнага даведніка, а прызначэнне на пасаду — рабіцца з улікам профілю адукацыі, — адзначае намеснік дырэктара дэпартамента Дзяржінспекцыі працы Ірына Шыляева. — Аднак сама па сабе «неадпаведнасць» зусім не абавязкова прывядзе да звальнення. Бо, з улікам многіх заблытаных сітуацый, у інструкцыі аб парадку выкарыстання адзінай тарыфнай сеткі вызначана норма: на пасаду можа быць прыняты чалавек, які не валодае спецыяльнай адукацыяй, але мае пэўны стаж і вопыт практычнай работы.

Яшчэ адна патэнцыяльная «рызыка» для звальнення — атэстацыя. Як часта яна павінна праводзіцца?

— Перыядычнасць правядзення атэстацыі вызначаецца кіраўніцтвам арганізацыі, агульнае ж патрабаванне тут ёсць толькі адно: «правяраць» адпаведнасць работніка той ці іншай пасадзе не радзей за 1 раз у тры гады, — працягвае Ірына Шыляева. — Пры гэтым нельга не нагадаць: заканадаўства забараняе атэстацыю маладых спецыялістаў, цяжарных жанчын, а таксама жанчын, якія толькі што выйшлі з «дэкрэтнага» водпуску.

Могуць. Але не павінны

На працягу ўсіх апошніх гадоў тэма кантрактаў была і застаецца «на слыху». Вось прыклад. Чалавек адпрацаваў у арганізацыі працяглы час. Ці павінен наймальнік заключыць з ім тэрміновы працоўны дагавор як мінімум на 3 гады?

— Справа ў тым, што пастанова ўрада вызначае: кантракт з работнікам, які мае працяглы стаж, можа працягвацца на тры, а з высокакваліфікаваным работнікам — на пяць гадоў, — заўважае Ірына Шыляева. — Аднак варта звярнуць увагу — само слова «можа» азначае, што гэта норма мае толькі рэкамендацыйны характар. Таму канчатковае рашэнне ўсё ж застаецца за кіраўніком.

Праўда, у агульным правіле ёсць даволі істотнае выключэнне. Калі пэўны тэрмін кантракта для той ці іншай катэгорыі работнікаў вызначаны ў калектыўным дагаворы, то ў арганізацыі гэта становіцца законам. І права адысці ад яго ў кіраўніка ўжо няма.

«Кампенсацыя» ў любым выпадку

Таксама канкрэтны выпадак. Шторанку работнікі будаўнічай арганізацыі выязджаюць «на аб'ект» у раён. А ўвечары вяртаюцца назад. Ці з'яўляецца гэта камандзіроўкамі?

— Па сваёй сутнасці камандзіроўка — гэта выкананне службовага задання ў іншай мясцовасці, прычым накіраванне ў службовую паездку ў абавязковым парадку падмацоўваецца загадам, а работніку выдаюцца адпаведнае пасведчанне і аванс, — тлумачыць Ірына Шыляева. — Аднак камандзіроўкай не лічыцца работа, якая мае раз'язны характар або пастаянна праходзіць у дарозе. Адпаведна, у такіх выпадках гаворкі аб выплаце камандзіровачных ужо не ідзе. Затое тут прадугледжаны іншы варыянт «кампенсацыі»: за кожную гадзіну раз'язной ці перасоўнай работы наймальнік павінен рабіць спецыяльную даплату.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

ДА -15 ГРАДУСАЎ

14 лістапада ў многіх раёнах пройдзе невялікі снег, на дарогах месцамі галалёдзіца. Вецер пераменных напрамкаў, умераны. У начны час тэмпература паветра складзе 1—7 градусаў ніжэй за нуль, пры праясненнях панізіцца да мінус 8—10 градусаў. Удзень яна будзе вагацца ў межах ад мінус 4 да плюс 1 градуса. У чацвер, 15 лістапада, і ў пятніцу, 16 лістапада, прыкметна пахаладнее. Уначы тэмпература паветра складзе 4—10 градусаў ніжэй за нуль, пры праясненнях чакаецца паніжэнне да мінус 12—15 градусаў. У дзённы час будуць умерана адмоўныя тэмпературы. Аднак у бліжэйшыя выхадныя, 17—18 лістапада, зноў чакаецца пагаршэнне ўмоў надвор'я. У многіх раёнах пойдзе снег, мокры снег. Тэмпература паветра ў начныя гадзіны складзе 1—7 градусаў марозу, а ўдзень будзе блізкая да нуля.

БЕЛТА.

ДТЗ З ПАЖАРАМ: 7 ЗАГІНУЛЫХ

У Талачынскім раёне прыкладна ў 5 гадзін раніцы на дарозе Брэст — Мінск — мяжа РФ аўтамабіль «Аўдзі-100» на месцы правядзення дарожных работ выехаў на сустрэчную паласу і сутыкнуўся з «Фольксвагенам», пасля чаго машыны пачалі гарэць. У выніку ДТЗ 24-гадовы вадзіцель «Аўдзі» і 3 яго пасажыры, а таксама 40-гадовы кіроўца другога аўтамабіля і 2 пасажыры загінулі. Яшчэ адна пасажырка «Фольксвагена» — пенсіянерка атрымала розныя раненні.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

У ГРОДНЕ ТРАЛЕЙБУСЫ ЗДАЮЦЬ НАПРАКАТ

Аб гэтым паведаміў начальнік унітарнага гарадскога прадпрыемства «Гродзенскае тралейбуснае ўпраўленне» Іосіф Любчынскі.

Першымі такой паслугай скарысталіся маладажоны. Упрыгожаны вясельнай мішурой тралейбус 6 гадзін катаў маладых і іх гасцей па вуліцах старажытнага горада. Каля 40 удзельнікаў такога незвычайнага падарожжа спаборнічалі ў розных конкурсах, у тым ліку за права заняць сядзячыя месцы. Узорныя пасажыры купілі ў маладых праязныя талоны, а «зайцам» давялося выпіць па 100 грамаў «штрафной».

Рычард САЛАТА, БЕЛТА.

КАБАНЫ — ПРЫЧЫНА ДТЗ

Тры кабаны раптам выбеглі з лесу на дарогу Віцебск — Мінск ля вёскі Баброва і сталі прычынай ДТЗ. Як паведамілі «Звяздзе» ў прэс-службе ДАІ УУС Віцебскага аблвыканкама, у лясных жыхароў у 21.30 урэзалася «Аўдзі-80». За рулём быў жыхар Бешанковіцкага раёна. Яго пасажырка — 20-гадовая мінчанка атрымала траўмы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

БЕЛАРУСБАНК 1922-2007 85 ЛЕТ

ОАО «АСБ Беларусбанк» информирует, что с 15 ноября 2007 года начинает прием денежных средств на новый срочный банковский вклад в белорусских рублях «ОСОБЫЙ»

- Прием денежных средств на новый вклад осуществляется по 28 декабря 2007 года;
- фиксированная процентная ставка — 14,5 % годовых в течение первых 2 месяцев с даты открытия счета;
- ежемесячная капитализация и возможность получения капитализированного дохода без пересчета по пониженной процентной ставке;
- со дня истечения 2 месяцев с даты открытия счета доход устанавливается в размере 12 % годовых и вкладчикам предоставляется возможность совершения любой расходной операции по счету без пересчета дохода по пониженной процентной ставке;
- дополнительные взносы в течение всего срока хранения;
- минимальная сумма вклада 100 000 рублей;
- срок хранения вклада — 36 месяцев.

ОАО «АСБ «Беларусбанк» с вкладом «Особый» поможет Вашим деньгам приносить Вам больший доход.

Будем рады видеть Вас клиентами ОАО «АСБ Беларусбанк».

Дополнительную информацию можно получить в любом учреждении ОАО «АСБ Беларусбанк» или на веб-сайте банка

www.belarusbank.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 29.10.2007 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь.

Производственное республиканское унитарное предприятие «Минский автомобильный завод» (Продавец) совместно с КУП «Минский городской центр недвижимости»

проводят открытый аукцион по продаже объекта республиканской собственности — оборудования для изготовления изотермических панелей для рефрижераторов (инвентарный № 490260), 1998 год выпуска. Оборудование находится по адресу: г. Могилев, ул. Крупская, 232. Начальная цена лота — 1 122 969 908 рублей. Перечень документов для участия в аукционе, порядок проведения торгов и иные условия оговорены в условиях проведения аукциона. Оплата за приобретенное оборудование производится в соответствии с договором купли-продажи, который заключается в течение 20 рабочих дней после проведения аукциона. Задаток в размере 100 000 000 рублей перечисляется на расчетный счет № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, код 153001331, УНП 190398583 КУП «Минский городской центр недвижимости». Аукцион состоится 20 ноября 2007 г. в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Социалистическая, 2. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 19 ноября 2007 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: 227 40 22, 217 96 37.

Интернет: www.mgcn.by

УП «Минский городской центр недвижимости»

ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже имущества, обращенного в доход Республики Беларусь:

Лот № 1 — квартира № 25 и квартира № 26 (объединенные в одну квартиру общей площадью 153,5 кв.м, жилой площадью 108,1 кв. м), расположенные в жилом доме № 76а по проспекту Независимости в г. Минске. Начальная цена лота — 693 478 500 белорусских рублей.

Задаток в размере 10 процентов от начальной цены лота (69 347 850 белорусских рублей) перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «Белпромстройбанк» по Минской области, г. Минск, код 153001331, УНП 190398583. Оплата объекта осуществляется в течение 2-х месяцев и 25 календарных дней с даты проведения аукциона. Аукцион состоится 04 декабря 2007 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 03 декабря 2007 года до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6. Порядок подачи заявлений на участие в аукционе указан в условиях проведения аукциона.

Телефон для справок: (017)227 48 36.

Стыхія

А СНЕГ УСЁ ІДЗЕ...

На Магілёўшчыне з 10 лістапада да раніцы 12 лістапада выпала 25—45 мм ападкаў, пераважна ў выглядзе мокрага снегу. Гэта, у розных мясцінах, склала 45—90 працэнтаў месячнай нормы. У абласным цэнтры па гідраметэаралогіі паведамілі, што вялікая колькасць ападкаў звязана з праходжаннем паўднёвага цыклону.

На метэастанцыі Мсціслава зарэгістравана небяспечная з'ява надвор'я: там з 20 гадзін 10 лістапада да 8 гадзін раніцы наступнага дня выпала 22 мм ападкаў. За кароткі тэрмін такая вялікая колькасць ападкаў можа нанесці ўрон насельніцтву і некаторым галінам народнай гаспадаркі. Так і адбылося.

У сувязі з тым, што мокры снег наліпаў на правады, адбываліся абрывы. На лініі электраперадач валіліся цяжкія ад снегу галіны і дрэвы.

Увогуле ў рэгіёне былі адключаны ад электрычнасці больш за 600 населеных пунктаў у 14 сельскіх раёнах, а таксама больш за 120 фермаў.

Напрыклад, на раніцу нядзелі ў Быхаўскім раёне 70 працэнтаў тэрыторыі засталіся без электрычнасці. Там ноч і дзень, як і ва ўсёй вобласці, працавалі рамонтныя брыгады «Магілёўэнерга»: аднаўлялі святло ў вёсках і ўсталёўвалі на фермах дызель-генератары.

А снег ідзе, хоць цяпер і не такі моцны. Магілёў мае зусім зімовы выгляд. У сельскіх раёнах з-за снегу цяжка ездзіць па мясцовых дарогах. Для ачысткі аўтадарог задзейнічана каля 400 адзінак тэхнікі. У некаторых мясцінах, паводле слоў жыхароў, снег лёг аж па калена. На ачыстку ад снегу выйшлі сотні работнікаў жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

Моцныя снегапады на пачатку лістапада — гэта не такая ўжо вялікая рэдкасць у нашых краях. Пра гэта сведчаць шматгадовыя назіранні за надвор'ем. Напрыклад, у Горках у 1956 годзе, а ў Магілёве ў 1995-м вышыня снежнага покрыву дасягала 12 сантыметраў.

Паводле прагнозу сіноптыкаў, у Магілёўскай вобласці ў бліжэйшы час захаваюцца неспрыяльныя ўмовы надвор'я. Будзе ісці мокры снег — месцамі моцны і вельмі моцны. Хоць ёсць спадзяванні, што завальваць снегам так, як у гэтыя выхадныя, Магілёўшчыну ўжо не будзе. Тым не менш, зімовае надвор'е захаваецца ўвесь тыдзень.

Ілона ІВАНОВА.

Танец агню і страсці

Завяршыліся штогадовыя міжнародныя спаборніцтвы па спартыўных танцах «Minsk Open».

Палац спорту, дзе два дні адбывалася прыгожае відовішчнае шоў, быў поўны гледачоў, што сведчыць пра вялікі інтарэс сталіцы да такіх праектаў.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Ну і ну!

«Жыгулёнак» урэзаўся ў тралейбус, аўтобус «уляцеў» у лазню

У першым за рулём знаходзіўся 22-гадовы хлопец, які, перавысіўшы хуткасць урэзаўся ў сустрэчны тралейбус. Вадзіцель і два яго знаёмыя загінулі. А на наступны дзень на слізкім участку дарогі ў вёсцы Перамога Гомельскага раёна аўтобус, уляцеў у лазню аднаго мясцовага жыхара, пасажыры не пацярпелі.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Сабаку трэба трымаць на прывязі

Вялікія праблемы нажыў на старасці гадоў пенсіянер з хутара Астрова Кобрынскага раёна. Яго Шарык разам з сабакам 80-гадовай суседкі і двума бадзяжнымі сабакамі загрызлі пяць коз і дзевяць авечак аднавяскоўца. Суд вызначыў выплату на карысць пацярпелых гаспадароў больш за два мільёны рублёў. Але неўзабаве старая жанчына памерла. І адзінокі пенсіянер аўтаматычна стаў адзіным адказчыкам. У былога калгаснага трактарыста канфіскавалі старэнькі аўтамабіль — адзіную маёмасць, якую можна было апісаць.

Яна СВЕТАВА.

КУРСЫ ВАЛЮТ

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 13.11.2007 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША	2 152,00
1 еўра	3 139,45
1 латвійскі лат	4 476,80
1 літоўскі літ	909,73
1 чэшская крона	117,97
1 польскі злоты	862,89
1 расійскі рубель	87,86
1 украінская грыўня	427,62

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў

Цэнтрабанк РФ

USD	24,4946
10 UAH	48,3481
1000 BYR	11,3717
EUR	35,8674

Курс у гандлёвых кампаніях (на 12.11.2007 г.)

USD	2135 / 2210

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2007 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ISSN 1990 - 763X

КІТАЙЦЫ Ў ЦЯХЦІНЕ

Спецыялісты з Кітая будуюць у бялыніцкай гаспадарцы «Новая Друць» сучасны крухмальны завод.

Свой 43-ці дзень нараджэння Ян Дзяньфу днямі сустрэў у беларускім цэнтры Цяхцін, што ў Бялыніцкім раёне. Інжынер Ян цяпер кіруе спецыялістамі, якія будуць весці мантаж абсталявання на новым крухмальным заводзе ў ААТ «Новая Друць».

Усекітайская Карпарацыя па знешнім эканамічна-тэхналагічным супрацоўніцтве выйграла тэндар на будаўніцтва завода і пастаўку абсталявання. Сёлетняй вясной пачаліся работы на будоўлі, і з таго часу, ужо амаль паўгода, Ян Дзяньфу жыве і працуе ў беларускай глыбінцы.

Дарэчы, кожным разам вымаўляць імя і прозвішча тутэйшым калегам інжынера нязручна. Таму з дазволу кітайскага сябра ў Цяхціне яго клічуць Яшам, прычым гэтае імя — у дужках — занесена ў яго візітоўку на рускай мове. Праўда, яно не вельмі пасуе элегантнаму спадару ў чорным гарнітуры і паліто. Але цяхцінскія прызвычаіліся, яны з кітайцамі ўвогуле зносяцца па-сяброўску.

На другім паверсе адміністрацыйнага будынку «Новай Друці» кітайскія спецыялісты дзеляць пакой з беларускімі калегамі. З вакна адкрываецца від на медвор, а на сталах змяшаліся паперы з кітайскімі іерогліфамі і чарцяжы з тлумачэннямі на рускай мове.

Яша сам добра размаўляе па-руску, таму што вывучыў мову ў школе і потым меў практыку ў Расіі, дзе гандляваў кітайскімі дыванамі і пледамі. Цяпер справа спадара Яна — наглядаць за будаўніцтвам крухмальнага завода, ад фундамента да пусканаладкі.

ААТ «Новая Друць» — адна з самых моцных гаспадарак на Магілёўшчыне. Яе апякуе Нацыянальны банк, і ажыццяўленне інвестыцыйнага праекта па будаўніцтве крухмальнага завода дасць, паводле планаў і разлікаў, магчымасць рухацца далей, зарабляць грошы.

...Вытворчы корпус аптымістычнага сіняга колеру бачны з дарогі: каля яго варушацца рабочыя і працуе кран. Бліжэйшымі тыднямі яго накрыюць дахам і паставяць у памяшканне абсталяванне, якое цяпер месціцца на ўскрайку будоўлі. Аднак мантаж мяркуецца адкласці да цёплага часу. Трэба, каб завод запрацаваў да наступнага збору ўраджаю.

— Сёлета мы садзілі бульбу на 400 гектарах, у наступным годзе павялічым пасяўныя плошчы яшчэ на сотню гектараў, — расказаў намеснік дырэктара ААТ «Новая Друць» Мікалай Школьнікаў. — Мы выкарыстоўваем галандскія гатункі і тэхналогіі. І наступнай восенню сабраную бульбу мы перапрацуем на ўласным крухмальным заводзе, па новай тэхналогіі.

— Падобныя заводы добра працуюць у Кітаі, — запэўніў Ян Дзяньфу. — Сучасная тэхналогія добра адпрацавана, і якасць прадукцыі высокая.

Якасны харчовы крухмал мяркуецца прадаваць у Беларусі і Расіі. У «Новай Друці» тлумачаць, што гэта вельмі канкурэнтаздольная прадукцыя і са збытам праблем не павінна быць. І нягледзячы на тое, што пабудова завода інвестару будзе каштаваць нятанна — прыблізна 7 мільярдаў рублёў, справа гэтая выгадная. Праект павінен акупіцца гадоў за тры. За суткі завод можа вырабляць да 100 тон крухмалу. А тры дзесяткі чалавек атрымаюць у Цяхціне новыя працоўныя месцы.

Пакуль жа на будоўлі, акрамя беларускіх будаўнікоў і мантажнікаў, працуюць кітайскія спецыялісты, дарэчы, упершыню на Магілёўшчыне.

У Цяхціне кітайцаў уладкавалі з камфортам: выдзелілі цэлы катэдж, з мэбляй і тэлевізарам. Там звычайна жыве 6—7 чалавек — у асноўным мужчыны, жанчыны прыязджаюць зрэдку. Яны самі гатуюць сабе ежу — вытанчаныя, але даволі вострыя стравы. Так расказваюць беларускія калегі, якім пашанцавала пачаставацца на той кітайскай кухні.

Рыс, гародніна і мяса — гэта асноўныя прадукты кітайцаў. За час свайго знаходжання ў Цяхціне яны навучыліся есці сала і самі наймаюць кухара ў мясцовай сталоўцы гатаваць смажанае мяса ў традыцыйным кітайскім кісла-салодкім соусе. Яны купляюць соевы соус у вясковай краме і вараць беларускую бульбу «кітайскай саломкай» з пятрушкай.

Адзіны прадукт, не даступны іх смакаваму разуменню, — гэта, не паверыце, смятана. Не вельмі зразумелыя для жыхароў далёкай краіны і нашы порцыі ежы — іх апетыты больш сціплыя. Затое беларускае піва і рыба, асабліва карпы, прыйшліся даспадобы. А таксама сам працэс рыбалкі, беларускія лясы і далягляды.

— Такой прыроды ў нас няма, — прызнаецца кітаец. — Увогуле ў нас лесу мала, а народу шмат. Нават у вёсках столькі людзей, што бязлюдных мясцінаў у нас няма. Вельмі падабаецца ваша блакітнае, глыбокае неба. На камп'ютар захаваем карцінкі з цяхцінскім краявідам.

Цяпер рыбалку давядзецца адкласці — кітайцы, як і мы, скардзяцца, што надта рана прыйшлі халады. Аказваецца, на поўначы Кітая клімат, надвор'е падобныя на беларускія, затое на поўдні ніколі не бывае снегу і круглы год трымаюцца плюсавыя тэмпературы. Аднак настальгічныя павевы гасяць актуальныя вытворчыя праблемы. Тым больш што ў Беларусі кітайская карпарацыя мае намер пабудаваць яшчэ адзін крухмальны завод — пакуль на гэты конт ідуць перамовы.

Ян упэўнены, што кітайцам і беларусам проста наканавана сябраваць.

— У нас жа ёсць аднолькавае — камунізм і сацыялізм, — спрабуе растлумачыць ён. — Мы падобныя браты.

Інжынер гаворыць, што беларусы — людзі працалюбівыя, але ўсё ж яму найбольш даспадобы такія нашы нацыянальныя рысы, як добразычлівасць і шчырасць.

— Я выходжу на вуліцу і калі сустракаю чалавека — любога: дарослага альбо дзіця — са мной абавязкова вітаюцца, — расказвае Дзяньфу. — Нічога падобнага ў іншых месцах я не бачыў.

Сям'я Яшы жыве ў Пекіне: на мабільным тэлефоне ён з гонарам паказвае выяву дзвюх прыгожых жанчын: жонкі і дачкі, якой ужо 18 гадоў. Яны чакаюць свайго бацьку на святкаванне Новага 2008 года.

— Я тут у Беларусі нармальна ўладкаваўся і добра сябе адчуваю, але праўду ў вас гавораць, што ў гасцях добра, а дома лепей, — з усмешкай тлумачыць інжынер Ян.

А потым — зноў у Цяхцін: пакуль не дасць першую прадукцыю новы крухмальны завод.

Ілона ІВАНОВА.
Бялыніцкі раён.

Спадар Ян і інжынер Мікалай МІХАЛАП разглядаюць чарцяжы завода.

У гэтым доме — светла...

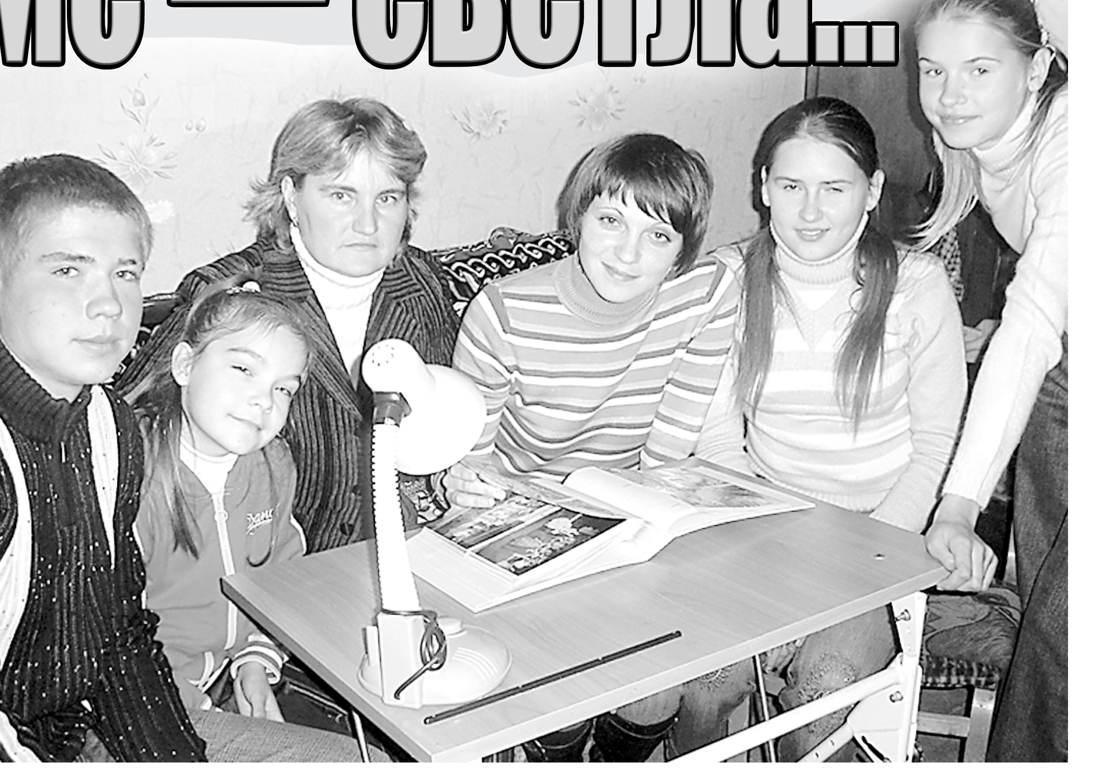

Нічога добрага ў дзяцінстве Алена Гуцану не бачыла. Свайго бацьку яна не памятае, а маці цяжка хварэла. У сям'і была нястача, якая пастаянна адольвала яе, і здарылася так, што старэйшая сястра Алены Рая выхоўвалася ў бабулі і дзядулі, і з таго часу сёстры ніколі не сустракаліся. Калі маці паўторна выйшла замуж і нарадзіла Наташу, жыццё сям'і яшчэ больш пагоршылася, бо «галава» яе вельмі ўжо ўлёг у гарэлку і не думаў ад яе адмаўляцца.

Айчым не любіў «не сваю» Алену, ад якой ён адмовіўся, калі памерла маці. У выніку дзяўчынка з дзевяці гадоў апынулася ў інтэрнаце. Разлічваць на кагосьці ў жыцці, адным словам, Алене Гуцану не даводзілася. Абдзеленая бацькоўскай пяшчотай, пазбаўленая якіх-небудзь дапамог там, у Малдавіі, яна рана зразумела: трэба спадзявацца на сябе, самой прабівацца ва ўсіх справах. Бо іншага выбару ў канцы 80-х гадоў, калі жыццё ў Малдавіі было цяжкім і калі яна выйшла за сцены інтэрната, у яе не было.

Многія жыхары гэтай рэспублікі шукалі тады заробкі ў іншых рэгіёнах Савецкага Саюза. На гэты шлях стала і Алена. Яна запісалася ў брыгаду, што брала курс на сельгасработы на Гомельшчыне. Так ёй і давялося працаваць на палях Добрушскага, Рэчыцкага і Чачэрскага раёнаў, дзе ёй падабалася ўсё — і маляўнічыя мясціны, і асабліва гасцінныя людзі, якія гатовы былі прыйсці на дапамогу незнаёмаму чалавеку. Таму і з'явілася ў яе жаданне застацца ў Беларусі назаўсёды. Тым больш што пасля выбуху на Чарнобыльскай АЭС у многіх раёнах Беларусі патрабаваліся рабочыя рукі.

У гэты самы час лёс падкінуў 18-гадовай дзяўчыне наступны сюрпрыз. Бацька Наташы так «распе290разаўся» ў сваіх паводзінах, што яму не даверылі выхаванне дзяўчынкі, і па сутнасці справы яна павінна была паўтарыць шлях Алены: школа—інтэрнат. Што гэта такое, Алена ведала добра і без развагі, без сумнення ў душы, вырашыла: яна зменіць лёс 9-гадовай сястрычкі. Ніякага інтэрната! Як гэта ні цяжка будзе, Наташу яна возьме пад сваё крыло. Яна не адступіць. Яна стане для яе і маці, і бацькам.

Кіраўнік Чачэрскага раёна Сцяпан Зарэцкі асабіста выслухаў яе і пасадзейнічаў таму, што яна ўладкавалася на працу нянечкі ў дзіцячы садок і пасялілася ў інтэрнаце прафтэхвучылішча. А праз нейкі час — новая радасць: атрымала кватэру. Жыццё, адным словам, паварочвалася да Алены Міхайлаўны зусім іншым бокам, бо яна цвёрда станавілася на ногі. У яе з'явілася дачка Ірына, добрыя знаёмыя і сяброўкі, а Наташа хадзіла ў школу. Цёплыя адносіны ўстанавіліся ў Гуцану з суседкай па інтэрнаце Алай Івановай, якія не перапыніліся і пасля таго, калі сям'я апошняй таксама атрымала кватэру.

Толькі адбылося непапраўнае: пасля цяжкай хваробы жанчына памерла, і перад смерцю прасіла яна Алену Міхайлаўну, каб тая забрала ў сваю сям'ю яе 8-гадовага сына Алёшу. Пасля афармлення ўсіх неабходных дакументаў гэта і было зроблена. А тут Іра, неяк гледзячы адну тэлеперадачу, нечакана заявіла: мама, у мяне няма ні сястрычкі, ні сяброўкі любімай. Вазьмі дзяўчынку з дзіцячага дома. Калі ласка. Шчыра кажучы, і самой Алене Міхайлаўне, успамінаючы дзяцінства, хацелася абагрэць кагосьці з тых малых, хто не мае бацькоў або калі і мае, дык тыя страцілі права выхоўваць іх.

Таму і паехала ў Цярухскі дзіцячы дом, што ў Гомельскім раёне, а затым яшчэ і ў Буда-Кашалёўскі. Мэта яе была такая: падабраць дзяўчынку, калі не аднаго ўзросту з Ірынкай, дык блізкай да яго. Выбар прыёмнай маці спыніўся на адной малой, якая была падобна на яе сястру Наташу. І — вось дзіва — яе звалі... Іра. Як дачку. Значыць, лёс, падумала Алена Міхайлаўна і, гледзячы ў вочы 8-гадовай дзяўчынкі, вырашыла: толькі яе!

З тым і звярнулася да дырэктара ўстановы. А тая ды і кажа: а ў Іры ёсць сястрычка на год маладзей за яе. Можа б і яе прынялі да сябе? Пакажыце дзяўчынку, сказала Гуцану. Сэрца яе ёкнула ў другі раз. Малодшую звалі... Аленай. Як яе. Ды ёсць яшчэ супадзенне: тая аказалася падобнай на саму Алену Міхайлаўну. І што яшчэ: дзіцячыя пакуты сёстраў Драздовых былі аналагічнымі з яе пакутамі. Слухала Алена Міхайлаўна дырэктара, трымала за ручкі дзяўчынак, і слёзы каціліся з яе вачэй. Трэба ж, як дакаціліся да бездані іх бацькі: усё пускалі на выпіўку і не было ім справы да дачок сваіх. Тыя з-за скандалаў у сям'і па начах да бабулі ў суседнюю вёску праз лес збягалі. Іх падкормлівалі то адны, то другія вяскоўцы, бо лічылі дзяцей беспрытульнымі. Ірына і Алена прапускалі ўрокі, вучыліся слаба. Страх перад жыццём і безнадзейнасць пасяліліся ў іх душах. І як гэта было ўсё знаёма Алене Міхайлаўне!

Ужо на трэці дзень дзяўчынкі назвалі Алену Міхайлаўну мамай. А яе Ірынка была ад іх у захапленні. Павышаная ўвага да прыёмных дзяцей, праўда, на пэўны час парадзіла ў яе рэўнасць, але хутка яна зразумела, што маці робіць правільна: дзяўчынкам трэба адагрэць іх сэрцайкі, каб яны забылі пра тыя страшныя кашмары. І хто, як не Алена Міхайлаўна павінна паклапаціцца аб гэтым? А гэта праца не аднаго дня. Праца на цэлыя гады.

Дружба, поўнае ўзаемаразуменне пануе сёння ў прыёмнай сям'і Гуцану. Кватэра на семярых чалавек (у Алены Міхайлаўны нарадзілася дачка Валерыя) стала ўжо цеснай, і яна прадала яе, купіўшы ў Чачэрску дом. Пры ім — чатырнаццаць сотак зямлі, дзе і садок маецца, і буракі, перцы, баклажаны ды морква вырошчваюцца. А ў хлеўчыку і парсюкі рохкаюць, і куры з казой падаюць свае галасы. Усё гэта дагледаць патрэбна, і дзеці тут у Алены Міхайлаўны самыя актыўныя памочнікі.

І яна вельмі ганарыцца імі. Ірына Гуцану ўжо вылецела з сямейнага гнязда. Сёлета яна стала студэнткай Віцебскай ветэрынарнай акадэміі. Наташа, якая, дарэчы, жыве ў доме Алены Міхайлаўны, закончыла сельскагаспадарчы тэхнікум, працуе ў раённым спажывецкім таварыстве намеснікам галоўнага бухгалтара і завочна вучыцца ў адной з ВНУ Мінска. Аляксей Іваноў займаецца ў мясцовым прафтэхвучылішчы і атрымлівае спецыяльнасць вадзіцеля-газаэлектразваршчыка. Ірына і Алена Драздовы разам з Валерыяй Гуцану вучацца адпаведна ў дзевятым, сёмым і трэцім класах сярэдняй школы. Ірына склала пра сваю прыёмную маму верш, які быў надрукаваны ў раённай газеце.

— Цудоўныя ў мяне дзеці. Я ў захапленні ад іх, — гаворыць яна. — Алёша хутка пойдзе ў армію, і мы ўжо рыхтуемся да гэтага. У Іры любімы занятак — бісерапляценне, а ў Лены — лозапляценне. Валерыя добра малюе, і ўсе яны — здатныя да работы.

— Аб чым вы марыце, Алена Міхайлаўна? Якія планы на будучае?

Без хвіліны на роздум (відаць, у жанчыны ўжо даўно ўсё вызначана) яна гаворыць:

— Я вельмі ўдзячная і тым шчаслівая, што знайшла прытулак у Беларусі, якая стала для мяне другой радзімай. А мары — якія? Даць усім маім дзецям, якіх выхоўваю, пуцёўку ў жыццё. А яшчэ — знайсці сваю сястру Раю. Ведаю, што яна закончыла ў горадзе Аргееве педагагічны інстытут — і ўсё. Колькі ні звярталася я ў рэдакцыю тэлеперадачы «Жди меня» з гэтым пытаннем, вынікаў пакуль няма...

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Маліец Шака Кейта — кіраўнік лагойскага «калгаса»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Мара Шакі — прывезці паказаць бацькам унукаў. Але ў бліжэйшы час яна невыканальная. Дабірацца трэба на самалёце з маскоўскага Шэрэмецьева-2. Ляцець гадзін дзесяць. Білет на аднаго чалавека каштуе каля трох тысяч долараў. За пяць гадоў і то не назбіраеш!

— Вось калі дзеці вырастуць... — уздыхае Шака, — можа, і атрымаецца...

Пра мову

— Рускую мову вучыць было нескладана, — успамінае Шака. — Жылі ж сярод носьбітаў. Мова мне вельмі падабаецца, такая шырокая! Можна выказаць усё, што захочаш! Безумоўна, я ўсіх моў не ведаю, параўноўваю са сваёй роднай. І французскай — яна ў нас на Малі дзяржаўная.

— А як з беларускай мовай? Сябруеце?

— А вось беларускую і да гэтага часу добра не засвоіў. Але многія ж словы падобныя! Ды і размаўляю я тут не на чыста рускай мове, а як чую. А тут усё ўперамешку...

Пра работу

На нагах Кейта з шасці гадзін раніцы — пачынаецца дойка. Пасля — селектарная нарада. І ўжо ўвесь дзень то тут, то там. Работы хапае.

— Дзяржава дапамагае, вось толькі зараз павінны перайсці на самафінансаванне. Будзе цяжка, — дзеліцца старшыня калгаса. — Добра, знайшоўся спонсар — «Райаграсэрвіс» — дапаможа з тэхнікай.

Спецыялістаў на гаспадарцы хапае. Часта маладыя прыязджаюць згодна па размеркаванням, але надоўга не затрымліваюцца.

— Шкада. Але я ж разумею — і заробкі невялікія, і ў горад хочацца, — заступаецца Шака.

— А вам ў горад таксама хочацца?

— Мне ў вёсцы падабаецца. Спакойна. Людзі тут добрыя. Мяне нават Шака Фёдаравіч называюць. Кажуць, паважаем цябе, дык трэба ж імя па бацьку. Я не супраць, мне нават прыемна.

Пра тэмпераменты

Шака лічыць, што па тэмпераменце афрыканскія і беларускія мужчыны не адрозніваюцца.

— Усё залежыць ад выхавання, — упэўнены ён. — Беларускім жанчынам патрэбны беларускія мужчыны. Яны толькі гэта разумеюць і толькі так звыкліся.

— А вы да беларусак заляцаліся?

— Гэта было так даўно, што я нават не памятаю! *(смяецца)*. Насамрэч, афрыканскіх вершаў не чытаў, а вось кветкі-цукеркі дарыў!

Пра адпачынак

— Я пастаянна ў калгасе. Адпачываць няма калі! — зазначае Кейта. — Але на машыне вельмі люблю ездзіць!

Калі ёсць час, Шака заўсёды глядзіць навукова-пазнавальныя перадачы па тэлевізары, слухае Ратару і Валерыю, гатуе ежу.

— Вельмі люблю рыс. А бульбу — толькі фры.

Да зімы маліец прыстасаваўся хутка.

— Новы год заўсёды чакаю! Елкі, безумоўна, няма, а вось гірлянды, маскі — заўсёды!

Пра традыцыі

— Я не хачу адрозніваўцца ад астатніх. Хачу жыць, як нармальныя людзі. Не стаўлю ў сябе дома нешта такое, што ставіцца ў Афрыцы. Усе рэчы ці згубіліся, ці дзеці зламалі. Як у Беларусі, так і ў мяне. А вось сваіх прынцыпаў заўсёды прытрымліваюся. Гэта і паважлівае стаўленне да старэйшага, і выхаванне дзяцей.

У машыне ў Кейты вісіць выява святых. Звычайная, праваслаўная.

— Я мусульманін, але адзначаю і праваслаўныя святы. Выяву жонка падарыла. Сказала, каб абавязкова паставіў. Так прынята. А я не спрачаўся. Бог усё роўна адзіны. І ўсё роўна ўсе на нябёсах будзем...

Марына БЕГУНКОВА.

«Літаратурныя дажынкі-2007»

Гэта свята прайшло ў Гомелі па ініцыятыве абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі (СПБ) і аб'яднала аматараў мастацкага слова ўсёй вобласці.

Цікавыя выступленні паэтаў і празаікаў суправаджаліся прэзентацыяй кніг, выдадзеных сёлета гомельскімі аўтарамі. Героямі «літаратурных дажынак» сталі старшыня абласнога аддзялення СПБ празаік Уладзімір Гаўрыловіч, паэты Тамара Кручэнка, Ніна Шклярава, Алег Ананьеў, Аляксандр Атрушкевіч, Аляксандр Врубель, Міхась Болсун; празаікі Валянціна Кадзетава, Ева Дударга; лаўрэат абласнога конкурсу імя Кірылы Тураўскага ў намінацыі «Дэбют. Драматургія.» Юрый Максіменка; рагачоўскі гумарыст Міхась Сліва. Асаблівая павага і ўвага — за талент і мужнасць — была скіравана на гомельскага паэта Сяргея Сапоненку. Ён нарадзіўся хворым на дзіцячы цэрэбральны параліч, у яго не працуюць ні рукі, ні ногі, з цяжкасцю гаворыць. Але гэта не перашкодзіла 40-гадоваму чалавеку пачаць пісаць добрыя вершы. З 1996 года ў яго з'явіўся камп'ютар, і Сяргей піша, націскаючы на клавішы палачкай, замацаванай на абручы, што надзеты на галаву. Выдаў ужо чатыры зборнікі вершаў...

Свята «Літаратурныя дажынкі» ў Гомелі стане традыцыйным, паведаміў Уладзімір Гаўрыловіч. У наступным годзе яно будзе прысвечана 70-годдзю паэта Анатоля Грачанікава.

Наш кар.

ЛЕПШЫХ ВАДЗІЦЕЛЯЎ ВЫЗНАЧАЛІ Ў БРЭСЦЕ

Што залежыць ад майстэрства вадзіцеля? Нярэдка наша жыццё. Так, менавіта сваё жыццё мы давяраем чалавеку за рулём, калі садзімся ў аўтобус, маршрутнае таксі ці іншы від транспарту. На гэту думку настойліва наводзілі спаборніцтвы па прафесійным майстэрстве вадзіцеляў.

У Брэсце ў мінулыя выхадныя сабралася дзевяць камандаў прадстаўнікоў транспартных арганізацый краіны. Рэспубліканскаму агляду папярэднічалі спаборніцтвы ў абласцях. І ў Брэст з'ехаліся лепшыя. Але ў першы дзень, паводле слоў члена журы Міхаіла Свістуна, кіроўцы аўтатранспарту паказалі вельмі розны ўзровень ведаў правілаў дарожнага руху. Так, адзін з маладых вадзіцеляў з дзесяці тэарэтычных задач сем рашыў няправільна.

Тут, вядома, сваю ролю адыграў элемент хвалявання, як і на любым экзамене. Але сем няправільных адказаў з дзесяці, згадзіцеся, занадта многа. Падобныя задачы прафесіянал вырашае на дарозе штодня.

Вельмі напружаным стаў другі дзень спаборніцтваў, калі трэба было паказаць сваё майстэрства за рулём. Адзін чалавек з кожнай каманды дэманстраваў віртуозную язду на «Газелі», якую ў нашых гарадах часта выкарыстоўваюць у якасці маршрутных таксі. Стаяла задача — выпісаць мудрагелістыя фігуры паміж расстаўленымі фішкамі і не зачапіць іх або паставіць машыну пярэднімі коламі дакладна на праведзеную паласу.

Спаборніцтвы на працягу двух дзён праводзіліся на пяці відах транспарту. Кожны з членаў каманды змог паказаць сябе. Дарэчы, вельмі розны склад камандаў быў па ўзросту. Так, самы малады вадзіцель нарадзіўся ў 1981 годзе, самаму сталаму — 58 гадоў. І хоць па выніках першага дня ўпэўнена лідзіравалі віцябчане, па агульнай суме балаў лепшай выйшла каманда «Мінаблаўтатранс». Другімі сталі гродзенцы. Трэцяе прызавое месца заняла каманда прадпрыемства «Мінсктранс». Брастаўчане як гасцінныя гаспадары прапусцілі ўсіх наперад і занялі апошняе дзявятае месца.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Считать недействительным полис по обязательному страхованию ГО владельцев транспортных средств на территории РБ серии АЖ 2010826 СООО «Белкоопстрах».

ПЯЦІКЛАСНІК «СТРАЛЯЎСЯ»

У дзіцячае хірургічнае аддзяленне аршанскай бальніцы шпіталізаваны пяцікласнік з агнястрэльным раненнем. Вучань Бабініцкай сярэдняй школы растлумачыў, што дома ён выпадкова з-за неасцярожнасці параніў сябе з пнеўматычнага пісталета. Зброю падарыў яму родны дзядзька.

МАХЛЯР І ХАБАР

Супрацоўнікі аддзела па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі Кастрычніцкага РАУС Віцебска ўстанавілі, што віцебскі 28-гадовы беспрацоўны ля дома, дзе жыве, махлярскім шляхам завалодаў больш чым 10 мільёнамі беларускіх рублёў, што належалі 44-гадоваму мужчыну, таксама беспрацоўнаму. Першы абяцаў, што гэтыя грошы будуць перададзены адказным асобам аддзела архітэктуры гарвыканкама ў якасці хабару, каб станоўча вырашылася пытанне аб выдзяленні двух зямельных участкаў у абласным цэнтры. Грошы пакінуў сабе. Пракуратурай узбуджана крымінальная справа.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«Пісьмо ў Звязду»: расследванні

МЁРТВЫ СЯБЕ НЕ АБАРОНІЦЬ

«Звяртаюся да Вас ад безвыходнасці, з надзеяй на дапамогу», — напісала ў «Звязду» Елізавета Саўчук і падрабязна расказала пра сваю бяду. Калі я пазнаёміўся з дакументамі, то ў мяне склалася ўражанне, што ў сваім лісце маладая жанчына напісала праўду. А падзеі разviваліся такім чынам.

Аляксандр Саўчук працаваў машыністам-качагарам у кацельні ўчастка «Тамашоўка» КУМВП ЖКГ «Брэсцкая ЖКГ» больш за шэсць гадоў, а 24 кастрычніка 2006 года быў апошнім днём у яго жыцці — А. Саўчук загінуў на рабочым месцы. На яго абваліліся бярвенні.

Здарылася трагедыя са смяротным зыходам, і, як бывае ў такіх выпадках, да расследавання былі падключаны адпаведныя структуры. Крымінальную справу пракуратура ўзбуджаць не стала, бо следчы пракуратуры зрабіў заключэнне, «што цяжкае траўмаванне з лятальным зыходам Саўчука А.С. на вытворчасці адбылося з-за парушэння правілаў тэхнікі бяспекі і працоўнага заканадаўства з боку пацярпелага..., што падчас праверкі ў дзеяннях службовых асобаў КУМВП ЖКГ «Брэсцкая ЖКГ» складу злачынства няма».

І ўсё ж следчы не мог абысці і такія выяўленыя факты: «...дровы складзіраваліся на ўжо пакладзеныя штабялі такім чынам, што дасягалі ў вышыню 5 метраў, а гэта з'яўляецца таксама парушэннем нормаў і правілаў. Пра дадзеную сітуацыю неаднаразова дакладвалася начальству ЖКГ, пісаліся дакладныя запіскі па даным выпадку, але ніякіх адказаў не паступала», — канстатуе ў сваёй пастанове (ад 26.12.2006 г. №1-73пр2006) следчы пракуратуры А. Раманюк.

А праз паўтара месяца той жа следчы піша пасля дадатковай праверкі: «...установлена, што дровы на тэрыторыі кацельні у в. Тамашоўка па вышыні складзены ў адпаведнасці з ДАСТамі, а віна ў абвале штабеля ляжыць на Саўчуку А.С».

Дык вышыня ў пяць метраў для складзіравання дроў устаноўлена ДАСТамі ці тых 5 метраў увогуле не было? Пісаліся дакладныя запіскі кіраўніцтву ЖКГ ці не?

Дзве пастановы аб адмове ва ўзбуджэнні крымінальнай справы за подпісам следчага пракуратуры можна ўспрыняць як напісаныя не адным чалавекам, а рознымі асобамі. У другой, паўторнай пастанове следчы канцэнтруе увагу на тым, што А. Саўчук загінуў па сваёй віне.

Адным словам, ва ўсім вінаваты загінулы, а як яно было на самай справе, ніхто не ведае, бо качагар С. Максімін, які працаваў у адну змену з А. Саўчуком, даў паказанні, што ён адгаворваў свайго напарніка выцягваць са штабеля тую шпалу. А можа ўсё было і не так. Хто можа гэта пацвердзіць? І не будзем забываць, што мёртвы ўжо сябе не абароніць.

Але як мы ведаем, чалавек — матэрыял вельмі пластычны. Можа нешта забыць, упусціць ці дадаць, а магчыма, у яго ёсць свой інтарэс.

І тут за лепшае будзе звярнуцца да высноў аддзела Брэсцкага абласнога ўпраўлення дзяржаўнай інспекцыі працы.

Прычыны, якія прывялі да трагедыі, наступныя:

1. Няякаснае правядзенне паўторнага інструктажу па ахове працы, якое выявілася ў тым, што для інструкцыі № 32 па ахове працы не прадугледжаны патрабаванні бяспекі працы для машыністаў-качагараў кацельняў па разборы штабеляў дроў для распальвання катлоў...(далей ідзе пералік дакументаў, параграфаў, інструкцый)

2. Складзіраванне дроў у штабелі з парушэннем патрабаванняў (пералік дакументаў), што прывяло да абвалу (зруху) верхняга навісаючага штабеля круглых бярвенняў.

А асобы, якія дапусцілі парушэнні заканадаўства аб працы і ахове, таксама ўстаноўлены. Гэта начальнік участка «Тамашоўка» Рудольф Меліксецян, «...які не забяспечыў складзіраванне і тым самым не выканаў патрабаванні (пералік дакументаў)..., няякасна правёў першасны і паўторны інструктажы па ахове працы...» Заключэнне падпісаў начальнік, дзяржінспектар працы Брэсцкага абласнога ўпраўлення Віктар Вакульчык.

А зараз раскажу чытачам, што ўяўляе сабой тое складзіраванне бярвенняў каля кацельні. Усе дровы неабходна было складваць на тэрыторыі ўчастка, які знаходзіцца побач з кацельняй і агароджаны плотам. Але дроў нарыхтавалі так многа, што яны занялі не толькі тэрыторыю ўчастка кацельні, але і за яе межамі. Каля кацельні ўжо ляжала прыкладна 800 кубаметраў дроў, а яшчэ каля 700 паклалі на папярэднія. Месца не хапала для нармальнага складзіравання дроў, і тады іх пачалі складзіраваць з парушэннем патрабаванняў і правілаў.

Пасля складзіравання кругляка абавязкова неабходна ставіць бакавыя фіксатары, каб бярвенні не распаўзаліся. А гэтага не было зроблена. Акрамя таго, кругляк паклалі такім чынам, што ён выступаў над штабелем на цэлы метр. І гэты «навес» быў пастаяннай пагрозай усім, хто праходзіў пад ім, а спахапіліся толькі, калі кругляк рухнуў.

Майстар участка Н. Нехань пра непарадак з захаваннем дроў гаварыў на планёрках, пісаў на імя ЖКГ дакладныя запіскі, а рэакцыі ніякай. Як пісалася вышэй, гэты факт адзначыў у сваім першым расследаванні следчы пракуратуры.

І аказалася, што пакараць няма каго, бо начальнік участка Меліксецян Р. «звольнены па згодзе бакоў у адпаведнасці з арт. 37 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь». Цікава, такое здарэнне на вытворчасці, а кіраўніку, які нясе адказнасць, даюць магчымасць пакінуць прадпрыемства без усякіх для яго наступстваў. Нават сімвалічнага штрафу не далі, як іншым службовым асобам.

Самы высокі штраф атрымаў майстар Н. Нехань — 93 тысячы рублёў, а прадпрыемства аштрафавалі на 1 млн 550 тысяч.

Жонка ж загінулага атрымала ад ЖКГ 310 тысяч рублёў матэрыяльнай дапамогі.

Але тут страсці разгарэліся з новай сілай, бо ў адпаведнасці з калектыўным дагаворам сям'і неабходна выплаціць кампенсацыю ў памеры 10 гадавых заробкаў загінулага.

Здавалася б, усё зразумела. Але ў дагаворы існуе пункт 8.1.34, у адпаведнасці з якім разнастайныя віды сацыяльнай дапамогі сем'ям загінулых на вытворчасці аказваюцца пры наяўнасці сродкаў.

А раз ЖКГ — прадпрыемства стратнае, то ніякай кампенсацыі сям'і няма магчымасці выплаціць.

Пры гэтым адказчык (ЖКГ) адносіў кампенсацыю да «сацыяльнай дапамогі», якая, на яго думку, выплачваецца пры наяўнасці прыбытку. Але ж кампенсацыя — гэта не матэрыяльная і не сацыяльная дапамога, а зарплата, якую работнік атрымаў бы за 10 гадоў, калі б не загінуў на вытворчасці.

Убачыўшы, што ЖКГ, акрамя тых 310 тысяч, не збіраецца ніякіх грошай выплачваць, жонка загінулага Е. Саўчук падае іск у суд Ленінскага раёна г. Брэста і 11 мая 2007 года суд на чале з Л. Назаранка прымае рашэнне спагнаць з ЖКГ 12 мільёнаў за маральную шкоду на карысць істца, а ў кампенсацыі ў сярэднім заробку за 10 гадоў было адмоўлена.

Але Е. Саўчук з такім рашэннем не згодная і падае касацыйную скаргу ў абласны суд. І вось 5 ліпеня 2007 года судовая калегія (старшыня Е. Хоцька, суддзі А. Літоўчанка, С. Ілюшына) выносіць новую пастанову.

Кіраўніцтва прадпрыемства пастаянна падкрэслівала, што выплаціць грошы не можа, бо ў яго няма прыбытку, а судовая калегія паглядзела на гэтую праблему з іншага боку.

У калектыўным дагаворы (п. 8.1.34) гаворыцца: сацыяльная дапамога сем'ям загінулых на вытворчасці і інвалідам працы робіцца пры наяўнасці сродкаў, а не прыбытку, а астатак грашовых сродкаў у КУМВП ЖКГ «Брэсцкая ЖКГ» на 1 студзеня 2006 года складаў 627 мільёнаў. А значыць, трэба выплачваць кампенсацыю.

І рашэнне калегіі было на карысць Е. Саўчук — ЖКГ абавязана выплаціць ёй кампенсацыю ў памеры больш за 57 мільёнаў, а вось памер маральнай шкоды быў зніжаны з 12 мільёнаў да 2.

Здавалася, справядлівасць узяла верх, але новы дырэктар прадпрыемства А. Скварцоў з такім рашэннем не згодзен і адпраўляе ў Прэзідыум суда Брэсцкай вобласці скаргу на пастанову судовай калегіі. Выявілася, што кіраўніцтва ЖКГ голымі рукамі не ўзяць. Калектыўны дагавор быў прыняты на канферэнцыі працоўнага калектыву 26 сакавіка 2004 года (гэта ў ім гаворыцца пра наяўнасць сродкаў), а тут высветлілася, што да таго дагавора ёсць яшчэ дапаўненні і змяненні, у якіх ужо фігуруе чысты прыбытак. Толькі вось чамусьці ў сваім лісце (ад 29.01.2007 №19-09/01) да Е. Саўчук былы кіраўнік прадпрыемства А. Праліска нічога пра дапаўненні не піша, а спасылаецца на ўжо нам вядомы пункт 8.1.34 калектыўнага дагавора.

Незразумела, чаму кіраўнік, які ўзначальваў прадпрыемства і прымаў гэты калектыўны дагавор, нічога не ведаў пра дапаўненні да яго, а вось прыйшоў новы дырэктар і адразу ж тыя дапаўненні знайшоў. Ёсць пытанне.

І яшчэ даволі цікавы момант.

Дырэктар А. Скварцоў піша, што кантракт з загінулым быў заключаны на 1 год, «... а значыць выплата не меней за 10 гадавых заробкаў не можа быць улічана... няма ніякай гарантыі ў тым, што з ім быў бы кантракт прадоўжаны».

Вось такая логіка!

А далей кіраўнік прадпрыемства просіць адмяніць рашэнне судовай калегіі па грамадзянскіх справах Брэсцкага абласнога суда ад 05.07.2007 г., каб не выплачваць кампенсацыю за 10 гадоў, але разам з тым просіць пакінуць у сіле рашэнне суда Ленінскага раёна ад 11 мая 2007 года — гэта значыць ЖКГ гатова выплаціць 12 мільёнаў рублёў. А гэта ўжо зрух, бо напачатку прадпрыемства і слухаць не хацела аб выплатах.

Старшыня Брэсцкага абласнога суда Т. Сучок звярнулася ў прэзідыум Брэсцкага абласнога суда з просьбай адмяніць рашэнне судовай калегіі і направіць справу на новы разгляд.

Не хачу прадказваць, як будуць далей развівацца падзеі, але Е. Саўчук можна зразумець — пайшоў муж на працу і не вярнуўся жывым. А хто вінаваты ў яго смерці?

Заключэнне дзяржаўнай інспекцыі працы з'яўляецца дакументам, які ўстанаўлівае прычыны няшчаснага выпадку на вытворчасці, і гэтае заключэнне не можа ніхто ігнараваць.

Начальнік участка Р. Меліксецян адразу ж звольніўся, пакінуў сваю пасаду дырэктар КУМВП ЖКГ «Брэсцкая ЖКГ» А. Праліска, пайшоў з прадпрыемства інспектар па ахове працы. Дык да каго прэтэнзіі?

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

КОЛЬКІ ВЯРОВАЧЦЫ НІ ВІЦЦА...

Неўзабаве на Гродзеншчыну будзе экстрадыравана з Расіі Галіна Р., якая пераблытала прадпрымальніцтва з махлярствам. Праваахоўнікі шукалі яе больш як пяць гадоў.

Злоўжываючы даверам, яна атрымала ў адным з банкаў г. Ліды буйныя сумы на набыццё швейнага абсталявання, а таксама факторынгавае абслугоўванне паставак сваёй прадукцыі на адрас іншага індывідуальнага прадпрымальніка, аднак выконваць свае дагаворныя абавязацельствы не збіралася. Больш за тое, яна не толькі прычыніла сур'ёзныя непрыемнасці банку, але і пакінула без разліку і працоўных кніжак работніц свайго швейнага цэха ў Навагрудку. За адну ноч з цэха было вывезена ў невядомым напрамку ўсё абсталяванне. Галіна Р. была аб'яўлена ў міжнародны вышук, і вось нядаўна ў Навагрудскім райаддзеле міліцыі атрымалі інфармацыю аб яе магчымым знаходжанні ў Растове-на-Доне. Атрымаўшы ад сваіх беларускіх калег неабходныя звесткі, супрацоўнікі крымінальнага вышуку ГУУС па Растоўскай вобласці затрымалі махлярку.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

«Металісты» актывізаваліся

Міністэрства ўнутраных спраў б'е трывогу. Апошнім часам у Беларусі назіраецца сапраўдны «металічны бум».

Паводле звестак упраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС, менш чым за тыдзень супрацоўнікі міліцыі спынілі 14 спробаў незаконнага экспарту каляровых і чорных металаў у Расію. З нелегальнага абароту канфіскавана агулам 160 тон металічнага лому. Адметна, што нелегальныя экспарцёры вывозяць метал і буйнымі партыямі. Напрыклад, у Расонскім раёне днямі былі затрыманы дзве «фуры», у якіх незаконна перавозілася больш за 50 тон лому каляровых металаў. У Лёзненскім раёне супрацоўнікі ДАІ спынілі «КамАЗ», у кузаве якога знаходзілася 20 тон каляровых металаў. Дакументаў на груз у кіроўцы не было.

Увогуле, за 9 месяцаў гэтага года ў нашай краіне выяўлена 75 злачынстваў, звязаных з нелегальным абаротам каляровых і чорных металаў, спынена дзейнасць 235 падпольных пунктаў, дзе ажыццяўлялася іх скупка. Агульны кошт канфіскаваных металаў склаў 1,2 мільярда рублёў.

Міністэрства ўнутраных спраў нагадвае, што за незаконную скупку, захоўванне і транспарціроўку металаў прадугледжаны штраф да 50 базавых велічынь. Дарэчы, сёлета ў дачыненні да «металістаў» былі складзены 440 адміністрацыйных пратаколаў.

Мікола ДЗЯБЁЛА.

Юрый ВЯРГЕЙЧЫК:

Па-за гульнёй

«НЕ ЧАКАЎ, ШТО АДРЫЎ БАТЭ БУДЗЕ НАСТОЛЬКІ ВЯЛІКІМ»

— Нават не ведаю, ці віншаваць Вас з трэцім месцам. «Бронза» ў каманды была і ў мінулым чэмпіянаце, з сярэбраным прызёрам у «Шахцёра» аднолькавая колькасць ачкоў…

— У цэлым вынікам я задаволены, — кажа Юрый Васільевіч. — Другі круг нам даўся лягчэй за першы. У нас былі праблемы, у прыватнасці траўмы групы ігракоў, таму трэцяе месца для нас — добра. Бясспрэчна, хлусіць не стану, заўжды хочацца большага. З тым жа «Гомелем» мы фінішавалі нага ў нагу. Толькі рэгламент чэмпіянату нам перашкодзіў узняцца вышэй.

— Ці здзівілі вас вынікі гэтага чэмпіянату?

— У прынцыпе ўсе гулялі на сваім узроўні. Сюрпрызам асабіста для мяне стала жодзінскае «Тарпеда». Гэта каманда, не маючы вялікіх магчымасцяў, паказала добры вынік і ледзь не заняла прызавое месца. Мне імпануе «Тарпеда» і сваёй арганізаванасцю, і самаадданай. З БАТЭ змагацца за перамогу было цяжка. Ужо пасля міжсезоння было зразумела, што барысаўчане будуць прэтэндаваць на чэмпіёнства. Прызнаюся: я не чакаў, што іх адрыў ад іншых каманд будзе настолькі вялікім. Нам ёсць чаму павучыцца ў БАТЭ ў плане селекцыйнай працы і арганізацыі каманды.

— МТЗ-РІПА захоўваў шанцы заняць прызавое месца, але вылецеў з тройкі. Як лічыце, што дапамагло «Шахцёру» не паслізнуцца на п'едэстале?

— Усе добра спрацавалі, таму мы і трапілі ў прызёры. Наогул тое, што мы на працягу некалькіх гадоў стабільна ў тройцы, былі і першымі, — заслуга і нашага кіраўніцтва, і «Беларуськалія», ігракоў і балельшчыкаў.

— Толькі заключны тур расставіў каманды на 2-е і 3-е месцы. Вельмі хваляваліся да фінальнага свістка?

— Трэнерская праца наогул вельмі напружаная. На якім бы месцы ні ішла твая каманда, заўжды хвалюешся. Аднак для балельшчыкаў добра, калі за п'едэстал змагаецца большая колькасць каманд. Чым болей людзей будзе «хварэць», тым лепей для развіцця нашага футбола. Мы ж гуляем для балельшчыкаў.

— БАТЭ звычайна святкуе свае перамогі камандай у кафе «У Пунтуса». Якая традыцыя ў вас?

— Мы спрабавалі нешта мяняць, але зараз вырашылі вярнуцца да старай традыцыі — будзем адзначаць свой бронзавы поспех разам з нашымі балельшчыкамі ў Салігорску.

— Ужо думаеце аб наступным чэмпіянаце?

— Мы заўжды спрабуем рашаць самыя высокія задачы. Каб стаць першымі, нам трэба стаць яшчэ лепшымі.

— Дзякуй за гутарку!

Ірына ПРЫМАК.

Гульня № 1

Фота БЕЛТА

ЛЫЖКА ДЗЁГЦЮ АД «ГАРАДЖАН» І ГАЛЯВАЯ ФЕЕРЫЯ ВАСІЛЮКА

У наступным сезоне колькасць удзельнікаў чэмпіянату ў вышэйшым дывізіёне ўзрасце. Да сёлетніх прадстаўнікоў «вышкі» далучацца магілёўскі «Савіт», мінскі «Лакаматыў» і мікашэвіцкі «Граніт». Ці змогуць яны канкурыраваць з камандамі футбольнай эліты, пакуль загадваць не станем, ды і аб 18-м першынстве краіны казаць яшчэ рана, бо самы час — падвесці вынікі сёлетніх спаборніцтваў.

Каманда чэмпіянату

Гэтага звання без ваганняў заслугоўвае барысаўскі БАТЭ, які другі сезон запар стаў чэмпіёнам Беларусі, ды яшчэ ў параўнанні з леташнім першынством зрабіў гэта датэрмінова — за чатыры матчы да фінішу. БАТЭ парадаваў выступленнем у еўракубках і ледзь не паўтарыў леташняе дасягненне — залаты дубль, але ўступіў кубак краіны брастаўчанам.

Трэнер чэмпіянату

Безумоўна, гэты тытул заслугоўвае Ігар Мікалаевіч Крыушэнка. Галоўным настаўнікам БАТЭ ён стаў не так даўно, але ўжо сабраў усе ўзнагароды ў беларускім футболе. Ён не толькі прафесійны трэнер, але і чалавек слова. У мінулым сезоне ён пагаліў вусы, бо прайграў заклад, а сёлета прывёў сваю каманду да «золата». Як і абяцаў.

Бамбардзір чэмпіянату

Нападаючы «Гомеля» і нацыянальнай зборнай Беларусі Раман Васілюк змог сёлета забіць ажно 24 галы (у мінулым чэмпіянаце 14). Апошні раз прыкладна столькі ж забівалі ў 2001-м (лепшым форвардам тады стаў Сяргей Давыдаў з каманды «Нёман-Белкард» — 25 галоў). Для параўнання лепшы форвард 16-га першынства Аляксандр Клімянка адправіў у вароты толькі 17 мячоў. А ў апошнія гады наймацнейшыя бамбардзіры забівалі не больш за 18 галоў. Брава, Раман!

Стабільнасць чэмпіянату

Салігорскі «Шахцёр» другі сезон запар стаў бронзавым прызёрам нацыянальнага першынства. Чэмпіёну-2005, які два гады таму ўступіў толькі ў адным матчы і выйграў турнір датэрмінова, варта змагацца за больш высокія месцы на п'едэстале. Праўда, да «срэбра» горнякі сёлета былі вельмі блізкія, бо ўступілі «Гомелю» толькі па такім паказчыку, як розніца мячоў.

Сюрпрыз чэмпіянату

На фінішы спаборніцтваў у вышэйшай лізе вырашыў моцна грукнуць дзвярыма дэбютант і аўтсайдэр сёлетняга першынства — «Мінск». «Гараджане» выйгралі не ў абы кага, а ў самых чэмпіёнаў краіны, БАТЭ — 2:1. Вядома ж, гэты матч нічога ўжо не вырашаў: барысаўчане набралі недасяжнальную колькасць ачкоў (56), а мінчане пакідаюць «вышку». І ўсё ж вынік гэтай сустрэчы крыху падмачыў рэпутацыю падначаленых Ігара Крыушэнкі, ды і сам трэнер пасля заваявання першага месца казаў, што чэмпіён павінен выйграваць у кожным матчы, нягледзячы на ўжо аформленае «золата». Аднак, як бы банальна гэта ні гучала, перамогу не суздзесь, ды і варта зрабіць камплімент «Мінску», які парадаваў сваіх балельшчыкаў гучным поспехам і, хутчэй за ўсё, гэта вікторыя над БАТЭ падштурхне ігракоў зноў прабіцца ў «вышку». Сюрпрыз 17-га чэмпіянату прыпаднёс і «Гомель»: чэмпіён-2003 здолеў-такі ўскочыць на п'едэстал у заключным туры на другую прыступку, хоць набраў аднолькавую колькасць ачкоў з салігорскім «Шахцёрам» (44).

Расчараванне чэмпіянату

Пасля таго, як брэсцкае «Дынама» заваявала Кубак краіны, балельшчыкі прадстаўнікоў горада над Бугам мелі права чакаць ад сваёй дружыны, калі не медалёў чэмпіянату, дык хоць лепшага месца, чым 12-я пазіцыя. Расчаравала і суседка брастаўчан, жданавіцкая «Дарыда», якая таксама аказалася ў хвасце турнірнай табліцы (11-я прыступка). На рахунку «мінеральнай» каманды больш за ўсё паражэнняў у сезоне — 15. А ў міжсезонне ў каманды былі вялікія планы і трэнер быў запрошаны з імем — Анатоль Байдачны.

Адкрыццё чэмпіянату

Ім можна назваць жодзінскае «Тарпеда». Гэта каманда была блізкая да патрапання ў тройку прызёраў: яна адстала ад уладальнікаў «бронзы» і «срэбра» на адно ачко і заняла чацвёртае месца. Жодзінцы перашкодзілі трапіць у тройку аднаму з галоўных прэтэндэнтаў на медалі — сталічнаму МТЗ-РІПА. У матчы заключнага тура падначаленыя Юрыя Пунтуса ўступілі з мінімальным лікам — 1:0.

Трансфер чэмпіянату

Безумоўна, гэта пераход 19-гадовага абаронцы зборнай Беларусі і БАТЭ Ягора Філіпенкі ў маскоўскі «Спартак». Кантракт з брэндавым расійскім клубам беларус падпісаў на пяць гадоў.

Ірына ПРЫМАК.

Спорт-тайм

Бум медалёў

Трынаццаць медалёў (6 залатых, 3 сярэбраных і 4 бронзавыя) заваявалі беларусы на чэмпіянаце свету па самба ў чэшскай Празе, дзе занялі першае агульнакамандна месца. Шкада, што гэты від спорту не ўключаны ў алімпійскую сям'ю. На вышэйшую прыступку п'едэстала ўзняліся Дзмітрый Базылеў (вага да 68 кг), Магамед Абдулганілаў (82 кг), Настасся Ляшкова (вага да 64 кг), Юлія Барысік (звыш 80 кг), Андрэй Казусёнак (90 кг) і Юрый Рыбак (звыш 100 кг). Нагадаем, што на мінулым чэмпіянаце ў балгарскай Сафіі беларускія самбісты прывезлі дадому 11 узнагарод, сярод якіх 5 залатых. Дарэчы, сёлетні сусветны форум па самба сабраў рэкордную колькасць спартсменаў — 780 прадстаўнікоў з 45 краін.

Новы чэмпіён Расіі

Упершыню чэмпіёнамі Расіі сталі футбалісты «Зеніта» з Санкт-Пецярбурга (раней каманда перамагала толькі аднойчы, яшчэ ў першынстве СССР, у 1984-м). У выніковай табліцы яны апярэдзілі маскоўскі «Спартак» на два ачкі. Трэцім стаў сталічны ЦСКА. «Масква», за якую выступае беларускі галкіпер Юрый Жаўноў, засталася па-за п'едэсталам, хоць большую частку сезона трымалася на трэцім месцы. У першы дывізіён перабіраюцца «Растоў» і «Кубань».

Адной беларускай біятланісткай менш?

Чэмпіёнка свету па летнім біятлоне Наталля Сакалова, якая з 2004 года выступала за нашу краіну і ў мінулым сезоне ўпершыню ў кар'еры стала прызёрам этапу Кубка свету ў гонцы праследавання ў Славеніі, можа вярнуцца на радзіму ў Расію па сямейных абставінах (яе маці засталася адна, памёр бацька). У бліжэйшы час гэта пытанне будзе вырашана.

Шайбу, шайбу!

ПЕРШЫЯ Ў НАРВЕГІІ І Ў ДАНІІ

Адсутнасць легіянераў у складзе нацыянальнай зборнай не перашкодзіла беларусам стаць першымі на этапе Еўрапейскага хакейнага выкліку ў Нарвегіі.

У стартавым матчы падначаленыя Курта Фрэйзера з мінімальнай перавагай выйгралі ў палякаў (1:0), потым вырвалі перамогу ў напружаным матчы з гаспадарамі (3:2) і нарэшце паставілі пераможную кропку ў заключнай гульні — разграмілі каманду Літвы (6:0). Самым цяжкім галоўны трэнер беларусаў назваў паядынак з нарвежскімі хакеістамі. Не толькі таму, што з гаспадарамі заўжды складана мерацца сіламі псіхалагічна. «У Нарвегіі моцная каманда, — перакананы Курт Фрэйзер. — Мяне радуе, што нягледзячы на адставанне ў дзве шайбы, нашы ігракі не разгубіліся, а, наадварот, сабраліся. Цудоўна абараняў вароты галкіпер Дзмітрый Карпікаў.»

Дарэчы, днямі хакеісты юнацкай зборнай Беларусі сталі пераможцамі міжнароднага турніру ў Даніі.

Ірына ПРЫМАК.

ПРАВІЛЫ ПРАВЯДЗЕННЯ РЭКЛАМНАЙ ГУЛЬНІ «Падпішыся на «Звязду»

I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1. Рэкламная гульня пад назвай «Падпішыся на «Звязду» (далей — Гульня) праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у тэрмін з 13 лістапада 2007 года па 11 студзеня 2008 года ўключна з мэтай стымулявання росту падпіскі на газету «Звязда» ў адпаведнасці з дадзенымі Правіламі.

2. Арганізатар Гульні — Установа «Рэдакцыя газеты «Звязда» (далей — Арганізатар), зарэгістраваная рашэннем Мінскага гарвыканкама ад 02.08.2001 № 1010 у Адзіным дзяржаўным рэгістры юрыдычных асобаў і індывідуальных прадпрымальнікаў за № 100155376, УНП 100155376, месца знаходжання: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

II. ПРЫЗАВЫ ФОНД ГУЛЬНІ

3. Прызавы фонд Гульні фарміруецца за кошт чыстага прыбытку Арганізатара Гульні.

4. У склад Прызавога фонду Гульні ўваходзяць:

21 падпіска на газету «Звязда» на II кв. 2008 г. (індэкс 63850),

7 футболак Sols,

7 бейсболак,

7 наручных кварцавых гадзіннікаў з лагатыпам «Звязда»,

печ ЗВЧ Гарызонт 21-1378, арт. 7С81-1530,

тэлевізар «Віцязь» 51CTV720-7, г. Віцебск,

халадзільнік МХМ2826-00, РБ, ЗАО «АТЛАНТ».

УСЯГО прызавы фонд рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» складае 2080648 (Два мільёны восемдзесят тысяч шэсцьсот сорак восем) беларускіх рублёў.

III. УМОВЫ ЎДЗЕЛУ Ў ГУЛЬНІ. ПАРАДАК АДБОРУ ЎДЗЕЛЬНІКАЎ

5. Удзельнікам Гульні можа быць любы грамадзянін Рэспублікі Беларусь, які пастаянна пражывае на яе тэрыторыі і які аформіў і аплаціў падпіску на газету «Звязда» на першы квартал або першае паўгоддзе 2008 года.

6. Падставай для ўдзелу ў Гульні з'яўляецца дасланая падпісчыкам на адрас Рэдакцыі ў перыяд падпісной кампаніі на першы квартал або першае паўгоддзе 2008 года выразаная з газеты запоўненая картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды», якая друкуецца да двух разоў у тыдзень у перыяд з 13 лістапада па 28 снежня 2007 года ўключна ў тым жа сродку масавай інфармацыі, у якім былі апублікаваны гэтыя Правілы.

7. Адзін падпісчык можа даслаць толькі адну картку ўдзельніка. Падпісчык, які даслаў больш за адну картку ўдзельніка, выключаецца з Гульні.

8. Карткі ўдзельніка, наклееныя на паперу ці плёнку, адксеракапіраваныя або дасланыя пасля 3 студзеня 2008 года па паштовым штэмпелі атрымання, да ўдзелу ў Гульні не прымаюцца.

IV. КАМІСІЯ ПА ПРАВЯДЗЕННІ ГУЛЬНІ

9. Для правядзення Гульні Арганізатар стварае Камісію па правядзенні рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду» (далей — Камісія) з тэрмінам паўнамоцтваў з 13 лістапада 2007 года па 11 студзеня 2008 года ў складзе пяці чалавек.

10. На пасяджэнне Камісіі ў якасці назіральнікаў без права галасавання могуць запрашацца падпісчыкі газеты або прадстаўнікі незалежных арганізацый.

11. Пасяджэнні Камісіі з'яўляюцца правамоцнымі пры наяўнасці большасці з яе зарэгістраванага складу.

12. Усе рашэнні Камісіяй прымаюцца шляхам адкрытага галасавання простай большасцю галасоў старшыні і членаў Камісіі, якія прысутнічалі на пасяджэнні. У выпадку роўнасці галасоў «за» і «супраць» голас старшыні Камісіі з'яўляецца вырашальным.

13. Рашэнні Камісіі афармляюцца пратаколам, які падпісваецца ўсімі прысутнымі на пасяджэнні членамі Камісіі.

V. ПАРАДАК РОЗЫГРЫШУ ПРЫЗОЎ

14. Розыгрыш прызоў ажыццяўляецца на пасяджэнні Камісіі 8 студзеня 2008 года ў 12 гадзін у памяшканні Арганізатара Гульні па адрасе: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

15. Перад пачаткам розыгрышу карткі ўдзельнікаў сартуюцца па абласцях і гораду Мінску, змяшчаюцца ў асобныя прасторныя скрыні і старанна перамешваюцца.

16. Спачатку разыгрываюцца асобна для кожнай вобласці і для горада Мінска па 3 падпіскі на газету «Звязда» на II квартал 2008 года 1 футболцы Sols, па 1 бейсболцы і па 1 наручнаму кварцаваму гадзінніку з лагатыпам газеты «Звязда».

17. Выйграўшым прыз лічыцца ўдзельнік, чыё прозвішча ўказана на дасланай ім картцы ўдзельніка, якую пры розыгрышы кожнага асобнага прыза выцягне наўздагад са скрыні хто-небудзь з падпісчыкаў або прадстаўнікоў незалежных арганізацый. На кожнай такой картцы ўдзельніка ўказваецца выйграны прыз і распісваюцца члены Камісіі.

18. Для розыгрышу печы ЗВЧ, тэлевізара «Віцязь» і халадзільніка «Атлант» усе астатнія карткі ўдзельнікаў, па якіх не былі выйграны прызы, змяшчаюцца ў адну скрыню і старанна перамешваюцца.

Вызначэнне выйграўшых удзельнікаў адбываецца ў парадку, які ўстаноўлены пунктам 17 гэтых Правілаў.

19. Удзельнікам, якія выйгралі прыз, Арганізатар на працягу 10 дзён з дня правядзення розыгрышу дасылае паведамленне аб гэтым заказным пісьмом з указаннем тэрміну атрымання прыза.

VI. МЕСЦА, ПАРАДАК І ТЭРМІН ВЫДАЧЫ ПРЫЗОЎ

20. Умовай выдачы прызоў з'яўляецца прад'яўленне ўдзельнікам, які выйграў прыз, пашпарта або дакумента, які пацвярджае асобу, і арыгінала абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на першы квартал або першае паўгоддзе 2008 года.

Пры звяртанні па атрыманне прыза прадстаўніка ўдзельніка Гульні ён павінен прад'явіць даверанасць на атрыманне прыза, пашпарт і арыгінал абанемента або квітанцыі аб падпісцы на газету «Звязда» на першы квартал або першае паўгоддзе 2008 года.

21. Выдача прызоў (акрамя печы ЗВЧ, тэлевізара і халадзільніка) ажыццяўляецца ў тэрмін да 20 сакавіка 2008 года ў памяшканні Арганізатара Гульні па адрасе: г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, з 9:00 да 13:00 і з 14:00 да 17:00, за выключэннем выхадных і святочных дзён.

22. Дастаўка і ўручэнне печы ЗВЧ, тэлевізара і халадзільніка ажыццяўляецца Арганізатарам Гульні ў тэрмін да 20 сакавіка 2008 года ўключна з паведамленнем аб канкрэтнай даце дастаўкі праз публікацыі ў сродках масавай інфармацыі.

Іншыя прызы могуць быць дастаўлены грамадзянам, якія іх выйгралі, па ўзгадненні з Арганізатарам і пры ўмове іх пражывання ў мясцовасці, блізка размешчанай ад мясцовасці пражывання грамадзян, якія выйгралі печ ЗВЧ, тэлевізар або халадзільнік.

23. Выплата грашовага эквіваленту кошту рэчавага прыза або замена яго на іншы прыз не дапускаецца.

24. Пасля 20 сакавіка 2008 года выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі ўдзельнікаў не прымаюцца.

VII. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

25. Удзельнік Гульні, які выйграў прыз, нясе адказнасць за прадстаўленне падатковай справаздачнасці і за выплату ўсіх падаткаў, якія прадугледжаны дзеючым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь у сувязі з атрыманнем прызоў.

26. Удзельнікі Гульні, якія выйгралі прызы, і іх сваякі згаджаюцца з тым, што іх імёны, фатаграфіі, пісьмы і інтэрв'ю могуць быць выкарыстаны Арганізатарам Гульні ў любых рэкламных і/або інфармацыйных матэрыялах, якія звязаны з Гульнёй. Яны таксама згаджаюцца даваць інтэрв'ю і здымацца для рэкламных матэрыялаў у сувязі з Гульнёй без выплаты якога-небудзь дадатковага ўзнагароджання. Усе правы на такія публікацыі належаць Арганізатару Гульні.

27. Правілы правядзення рэкламнай гульні «Падпішыся на «Звязду», склад Камісіі па яе правядзенні, памер і склад прызавога фонду да пачатку рэкламнай гульні падлягаюць апублікаванню сумесна з рэквізітамі іх дзяржаўнай рэгістрацыі ў сродках масавай інфармацыі.

28. Вынікі розыгрышу прызоў афармляюцца пратаколам і публікуюцца да 19 студзеня 2008 года ўключна ў тым жа сродку масавай інфармацыі, у якім былі апублікаваны гэтыя Правілы.

29. Даведкі, якія датычацца гэтай Гульні, можна атрымаць па тэлефоне (017) 287 19 68.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі Правілаў правядзення рэкламнай гульні № 873____ ад 12.11.2007 г. выдадзена Міністэрствам гандлю Рэспублікі Беларусь.

ЗВЕСТКІ аб складзе і памеры прызавога фонду рэкламнай гульні "Падпішыся на "Звязду"

Прызавы фонд рэкламнай гульні "Падпішыся на "Звязду" сфарміраваны за кошт чыстага прыбытку арганізатара гульні – Установы "Рэдакцыя газеты "Звязда" і складаецца з наступных рэчаў:

№ п/п	Назва	Колькасць	Цана за адзінку (руб.)	Кошт (руб.)	Стаўка ПДВ (%)	Сума ПДВ (руб.)	Усяго з ПДВ (руб.)
1.	**Падпіска на газету «Звязда» на II кв. 2008 г. (індэкс 63850)**	21 шт.	26400	554400			554400
2.	**Футболкі Sols**	7 шт.	11686	81802	18	14724	96526
3.	**Бейсболкі**	7 шт.	8151	57057	18	10270	67327
4.	**Гадзіннікі наручныя кварцавыя з лагатыпам «Звязда»**	7 шт.	14370	100590	18	18106	118696
5.	**Печ ЗВЧ Гарызонт 21-1378, арт. 7С81-1530**	1 шт.	127179	127179	18	22892	150071
6.	**Тэлевізар «Віцязь» 51CTV720-7, г. Віцебск**	1 шт.	274000	274000			274000
7.	**Халадзільнік МХМ-2826-00 РБ, ЗАО «АТЛАНТ»**	1 шт.	694600	694600	18	125028	819628

УСЯГО прызавы фонд рэкламнай гульні "Падпішыся на "Звязду" складае 2080648 (Два мільёны восемдзесят тысяч шэсцьсот сорак восем) беларускіх рублёў.

СКЛАД КАМІСІІ ПА ПРАВЯДЗЕННІ РЭКЛАМНАЙ ГУЛЬНІ «ПАДПІШЫСЯ НА «ЗВЯЗДУ»

1. **ЗДАНОВІЧ Уладзімір Аляксандравіч,** намеснік галоўнага рэдактара газеты «Звязда»
2. **ДОЎНАР Валянціна Аркадзьеўна,** загадчык аддзела пісьмаў газеты «Звязда»
3. **ЛЯЎКОВІЧ Таццяна Уладзіміраўна,** вядучы рэдактар тэхнічны газеты «Звязда»
4. **ДАБРАВОЛЬСКІ Анатоль Васільевіч,** вядучы рэдактар тэхнічны газеты «Звязда»
5. **ДЗЕВОЙНА Алена Уладзіміраўна,** рэдактар юрыдычнага аддзела газеты «Звязда»

Тэрмін паўнамоцтваў Камісіі з 13 лістапада 2007 года па 11 студзеня 2008 года.

24 ДНІ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Спісы зацвердзіць урад

З 26 студзеня наступнага года ў Беларусі пачне дзейнічаць новы варыянт Працоўнага кодэкса. Пры гэтым ці не найбольш адметны яго момант — змяненне парадку прадастаўлення водпускаў. А адсюль, у прыватнасці, і пытанне: якім будзе водпуск у настаўнікаў?

— Як вядома, сёння настаўнікі маюць асноўны падоўжаны водпуск працягласцю 56 каляндарных дзён, — заўважае Ірына Шыляева. — З пачатку ж дзеяння новага Працоўнага кодэкса само паняцце асноўнага падоўжанага водпуску знікне. Будзе толькі паняцце асноўнага водпуску, тэрмін якога складзе 24 каляндарныя дні. Разам з тым сцвярджаць, што менавіта такі водпуск будзе ва ўсіх, не выпадае. У бліжэйшы час урад павінен вызначыць катэгорыі работнікаў, якія будуць мець права на асноўны водпуск тэрмінам больш за 24 дні. Аднак казаць, што гэта будуць за катэгорыі, пакуль яшчэ рана.

Яшчэ адно новаўвядзенне будзе датычыцца завочнікаў. У прынцыпе, права браць водпуск на здачу сесіі яны захаваюць. Аднак аплачвацца такі водпуск будзе толькі па дамоўленасці з наймальнікам. І зноў-такі «двухбаковай» дамовай будуць вызначацца самі памеры аплаты.

Хутка новыя ўмовы?

Больш высокі ўзровень даходаў традыцыйна лічыўся своеасаблівай адметнасцю Мінска. Аднак зразумела: агульнае назіранне датычыцца далёка не ўсіх. Адна «жыццёвая раскладка». Адзінокая жанчына, якая мае непаўнагадовую дачку, вымушана кінуць працу і даглядаць хворую пажылую маці. Адпаведна, усе даходы сям'і складаюцца толькі з дапамогі на догляд і пенсіі маці. Але гэтага па сутнасці хапае толькі на аплату камунальных паслуг.

Зразумела, што жанчына паспрабавала звярнуцца па адрасную сацыяльную дапамогу. І, з улікам даходаў, атрымала такую дапамогу ў суме... 9 тыс. рублёў у месяц.

— Нізкі памер адраснай сацыяльнай дапамогі аказаўся таму, што даходы сям'і зусім крыху не дацягнулі да вызначанай сёння «планкі даплат», — зазначае Ірына Шыляева. — Аднак мы спадзяёмся, што сітуацыя зменіцца ўжо з новага года. Чакаецца, што «планка даплат» павялічыцца з цяперашніх 60 працэнтаў да 100 працэнтаў бюджэту пражытковага мінімуму, са з 111 да 185 тысяч рублёў. Іншымі словамі, адрасная сацыяльная дапамога стане больш адчувальнай. А пакуль рашэнне яшчэ не прынята, варыянт застаецца адзін — сабраць пашпарты, працоўныя кніжкі, даведкі аб даходах членаў сям'і і звярнуцца ў раённае ўпраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне па аднаразовую падтрымку. Прынамсі, у такіх варунках усе шанцы атрымаць гэту падтрымку ёсць.

Уладкаваўся — пралічы

У нечым тыповая для буйных гарадоў праблема. Члены садовага таварыства выбралі сабе старшыню і прызначылі яму невялікую зарплату. Аднак неўзабаве высветлілася: менавіта ў сувязі з працаўладкаваннем старшыня стаў атрымліваць меншую пенсію. Ці можа кіраўнік садовага таварыства запатрабаваць, каб іншыя дачнікі аплацілі яму «кампенсацыю ўрону»?

— Ёсць такое правіла: калі пры разліку пенсіі непрацуючым пенсіянерам можа прымацца пад увагу індывідуальны каэфіцыент заробку да 4,0, то пенсіянерам працуючым — толькі каэфіцыент да 1,3, — нагадвае Ірына Шыляева. — Адпаведна, з моманту пачатку работы старшынёй садовага таварыства адбылося «змяншэнне» каэфіцыента і змяншэнне памеру самой пенсіі. Разам з тым трэба падкрэсліць: патрабаваць «у добраахвотна-прымусовым парадку» кампенсацыі страчанай часткі пенсіі ніхто не мае права. Гэта адназначна супярэчыць закону.

Зрэшты, тут ёсць абсалютна прымальнае для ўсіх выйсце — пашукаць старшыню з індывідуальным каэфіцыентам менш за 1,3. У такім выпадку кіраўнік таварыства будзе атрымліваць сваю пенсію ў поўным аб'ёме, як кажуць, пры любых умовах.

Сяргей ГРЫБ.

ЗІМА ЭКЗАМЕНУЕ І НЕ ДАРУЕ

Чарговы прыход зімы ў лістападзе істотна ўскладніў сітуацыю на дарогах Беларусі.

Паводле звестак упраўлення Дзяржаўтаінспекцыі МУС краіны, за мінулыя выхадныя на беларускіх дарогах адбылося 39 аварый, у выніку якіх 29 чалавек загінулі і 52 — атрымалі раненні. Адметна, што ў такую непагадзь, калі і вопытным кіроўцам было няпроста справіцца з нечаканымі «сюрпрызамі» на заснежаных і слізкіх дарогах, за руль транспартных сродкаў садзіліся і зусім маладыя, «бяспраўныя» асобы.

Паблізу вёскі Крыніца Маладзечанскага раёна 16-гадовы навучэнец Мінскага ліцэя, не маючы правоў (адпаведны дакумент увогуле выдаецца асобам, якія дасягнулі 18 гадоў) сеў за руль «Вольва» ды яшчэ і ўзяў 19-гадовага сябра. На слізкай дарозе юнак не справіўся з кіраваннем, аўтамабіль з'ехаў у кювет і сутыкнуўся з дрэвам. У выніку ДТЗ кіроўца загінуў, а ягоны пасажыр зараз знаходзіцца ў шпіталі.

Яшчэ адзін «бяспраўны» кіроўца, 17-гадовы навучэнец Мінскага каледжа, здзейсніў аварыю непадалёк ад вёскі Навасёлкі Бярэзінскага раёна. На аўтамабілі «Мерседэс» ён выехаў на сустрэчную паласу і сутыкнуўся з «Сеатам». Сам віноўнік аварыі і двое яго пасажыраў атрымалі траўмы. А вось 34-гадовы кіроўца «Сеата» і яго 17-гадовы пасажыр загінулі.

Дзяржаўтаінспекцыя просіць кіроўцаў не рабіць неабдуманых манеўраў і рэзкіх тармажэнняў, захоўваць дыстанцыю і бакавы інтэрвал руху. ДАІ таксама нагадвае аб неабходнасці прышпільвацца рамянямі бяспекі, а пешаходам у цёмны час сутак насіць флікеры. Кантроль за парадкам на дарогах зараз вельмі строгі. Супрацоўнікі ДАІ нясуць службу ва ўзмоцненым рэжыме. Самую пільную ўвагу «даішнікі» звяртаюць на выкананне хуткасных рэжымаў, правілаў абгону і манеўравання.

Мікола ДЗЯБЁЛА.

ДЗЕ ТОЙ «МІНЁР»?

На мінулым тыдні (у чацвер, суботу і нядзелю) тры разы давялося на пэўны час прыпыняць гандаль на Цэнтральным рынку Гомеля. І прычынай гэтага з'явіліся паведамленні аб тым, што ён замініраваны.

Натуральна, былі прыняты адпаведныя меры, каб эвакуіраваць шматлікіх пакупнікоў і прадаўцоў (а гэта кожны раз па 7—10 тысяч чалавек), задзейнічаць шэраг службаў (выратавальнікаў з МНС, вайскоўцаў, медыкаў і г.д.). Як і чакалася, выбуховага рэчыва знойдзена не было.

Трывога была ўзнята пасля дзіцячых галасоў аб небяспецы па тэлефоне. Таму зараз запісы паведамленняў аб мініраванні работнікі міліцыі даюць праслухаць школьным настаўнікам, выкладчыкам прафтэхвучылішчаў і г.д. Не было яшчэ такога, каб «мінёры» не былі выяўлены, сказалі нам у прэс-цэнтры УУС Гомельскага аблвыканкама.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Калі вы падпісаліся на газету **«Звязда» на I квартал або I-е паўгоддзе 2008 года** — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце яе ў рэдакцыю па адрасу **220013 Мінск, вул.Б. Хмяльніцкага, 10А**.

Падпісчык можа выйграць у якасці прыза падпіску на II квартал 2008 г., гадзіннікі, футболкі, бейсболкі, печ СВЧ, тэлевізар «Віцязь» і суперпрыз — халадзільнік «Атлант». Карткі, наклееныя на паперу ці плёнку, або дасланыя **пасля 3 студзеня 2008 года** па паштовым штэмпелі атрымання да ўдзелу ў гульні не прымаюцца. Розыгрыш прызоў праводзіцца **8 студзеня 2008 г.**, вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» **да 19 студзеня**.

Атрымаць прыз можна ў рэдакцыі **да 20 сакавіка 2008 г.** пры прад'яўленні квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на I квартал або 1-е паўгоддзе 2008 года і пашпарта. Дастаўку печы СВЧ, тэлевізара і халадзільніка ажыццяўляе рэдакцыя. **Пасля 20 сакавіка** выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Удачы ў гульні!

1 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на I квартал або I-е паўгоддзе 2008 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку ______________________

____

Падпіска афармлена і аплачана ў ______________________
(аддзяленне сувязі)

______________ **на I кв. або I–е паўг. 2008 года**

Хатні адрас і тэлефон [ ] ______________
(індэкс)

____

____

Удачы ў розыгрышы!

Ф.СП-1 Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

(індэкс выдання)

Колькасць камплектаў

на 2008 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму
(прозвішча, ініцыялы)

Куды
(адрас)

(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

ПВ | месца | літар

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету

(індэкс выдання)

ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

Кошт	падпіскі	________ руб.	Колькасць камплектаў	
	пераадрасоўкі	________ руб.		

на 2008 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму
(прозвішча, ініцыялы)

Куды
(адрас)

(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

МОТОБЛОКИ SELT COMPANY, Ltd
НАВЕСНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ, в т.ч. прицепы, газонокосилки, запчасти, двигатели, мотокультиваторы передвижные электростанции и др.
(017) 258-95-21, 258-85-54
г. Минск, пр.Пушкина, 39, оф 13
НП ООО "Селт" УНП 100094330
Лиц. МГИК № 50000/0057917 от 24.12.2003-2008

СНЕГ НЕ НА РАДАСЦЬ

Складаныя ўмовы надвор'я, якія сапсавалі нам мінулы ўік-энд, сталі прычынай шэрагу ДТЗ у розных рэгіёнах краіны. 9 лістапада а шостай гадзіне вечара ў Чачэрскім раёне сутыкнуліся лоб у лоб аўтамабілі «Аўдзі-80» і «Міцубісі». Абодва вадзіцелі памерлі на месцы, два пасажыры «Аўдзі» дастаўлены ў Чачэрскую цэнтральную раённую бальніцу.

Паводле інфармацыі Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС, з-за неспрыяльных прыродных умоў з 11 лістападапа Гомельскай вобласці пашкоджана больш як 188 км ліній электраперадач, абясточана 368 населеных пунктаў, 14 бальніц, 49 дашкольных устаноў, 49 школ, 111 фермаў. У Гомельскім раёне з-за адсутнасці электраэнергіі не працуе 5 кацельняў.

Іна АРЭХАВА.

Утерянный бланк страхового полиса Белгосстраха по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории РБ серии АЖ № 1387224 считать недействительным.

Інфарм-укол

АПЕЛЬСІНАВЫ ВОДАР АБУДЖАЕ ДАБРЫНЮ

Англійскі вучоны Дж. Дод выявіў: самая распаўсюджаная прычына стрэсу, дэпрэсіі, няўпэўненасці ў сваіх сілах і недаацэнкі ўласных дасягненняў — асяроддзе агрэсіўных да чалавека пахаў.

Стан здароўя, настрой і самаўспрыманне надоўга могуць сапсаваць не толькі выхлапныя газы, але і проста нейтральныя, чужыя пахі. Аздараўленчаму ўздзеянню пахаў лепш паддаецца той, хто ўмее вобразна мысліць і працаваць правым паўшар'ем, а сярод прадстаўніц прыгожай паловы такіх большасць. «Левапаўшарныя» мужчыны складаней адгукаюцца на нюхальныя стымулы, і таму араматэрапія патрэбна ім у двайной дозе. Так што эфірныя маслы варта палюбіць усім, і выбіраць іх не па прынцыпу «падабаецца-не падабаецца», а ў залежнасці ад іх вартасцяў. Так аніс, сандал ці ружа дапамогуць асобам з нізкай самаацэнкай, тым, хто трывожыцца па дробязях. Ад страхаў і начных кашмараў — ладан і іланг-іланг. Калі нічога не радуе — ляўзея, пальмаружа, лаванда і мірт. Лічыцца, што пах апельсіна робіць чалавека больш добрым, ванілі — спагадлівым, вербену — удалым і справядлівым, карыцы — мэтанакіраваным, ядлоўцу — адданым, мяты — міласэрным і спачувальным, лімона — натхняе, лаванды — паглыбляе ў сябе, мацярдушкі — ратуе ад гневу і раздражнення, грэйпфруту — ад самаздаволення. Маяран, базілік, карыца, лімоннік і ядловец унушаюць веру ва ўласныя сілы. Герань і рамонак пазбаўляюць ад комплексу непаўнацэннасці і залежнасці ад чужога меркавання. Самыя простыя спосабы араматэрапіі — прыняцце ванны з некалькімі кроплямі эфірнага масла.

ШТО ПЕРАШКАДЖАЕ ПРАЦАВАЦЬ?

Псіхолаг Раян Джонсан з універсітэта Фларыды (ЗША) правёў эксперымент з дзвюма групамі студэнтаў: іх пасадзілі ў шумных пакоях, з імітацыяй гулу натоўпу, і прапанавалі запісаць як мага больш спосабаў выкарыстання такога прадмета, як нож.

Студэнтам адной групы далі зразумець, што ад іх не чакаюць высокіх вынікаў з-за шуму, які перашкаджае засяроджваць увагу. У выніку яны зрабілі работу значна горш, чым тыя, хто не атрымаў падобнага апраўдання. Паводле меркавання псіхолагаў, не сам фонавы шум, а стаўленне да яго як да змякчальных абставінаў адмоўна адбілася на працаздольнасці. Такім чынам, калі знаходзіцца прычына працаваць не ў поўную сілу, мы з ахвотай ёю карыстаемся.

Вядучая рубрыкі Святлана БАРЫСЕНКА.

У суд Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці паступіла заява аб аб'яўленні адсутным без вестак грамадзяніна **ГРЫБАВА Сяргея Міхайлавіча**, 23.02.1970 года нараджэння, ураджэнца вёскі Малінаўка Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці, які пражываў у г. Дзяржынску па вул. Кірава, д. 5, кв. 27. Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра грамадзяніна Грыбава С.М., паведаміць іх суду Дзяржынскага раёна Мінскай вобл. на адрас: Мінская вобл., г. Дзяржынск, вул. Фамінfamіных, д. 24а на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

У АЎТАРСКАЙ ЛЯЛЬКІ І «БАЦЬКА», І «МАЦІ» — АДЗІН ЧАЛАВЕК

...толькі сапраўдны творца можа стаць аўтарам гэтага шэдэўра

Шостая рэспубліканская выстава аўтарскай лялькі «Балаганчык» праходзіць гэтымі днямі ў мастацкай галерэі Мінскага абласнога цэнтра народнай творчасці. Варта адзначыць, што да 90-х гадоў XX стагоддзя сур'ёзна разважаць аб такім відзе мастацтва, як аўтарская лялька, на прасторах былога Саюза нават не даводзілася. Магчыма, хтосьці і майстраваў лялек у той час, але шырока распаўсюджанай мастацкай з'явай гэта не было. І ўжо тым больш ніхто нават не дапускаў думкі, што стварэнне аўтарскіх лялек можа быць сур'ёзнай прафесіяй, якая прыносіла б пастаянны даход. Для беларускіх лялечнікаў, на жаль, і сёння стварэнне лялек з'яўляецца, хутчэй, хобі, чым галоўным заняткам у жыцці. Чаго ніяк не скажаш аб іх расійскіх калегах — у нашых суседзяў новы жанр мастацтва развіваецца проста фантастычнымі тэмпамі. Адна за другой ствараюцца галерэі, дзе заўсёды можна ўбачыць і набыць работы вядучых расійскіх і замежных майстроў, у розных кутках краіны адкрываюцца школы для навучання тэхналогіям і сакрэтам стварэння лялек, арганізоўваюцца курсы, ладзяцца майстар-класы, лялечнікі аб'ядноўваюцца ў прафесійныя саюзы, у Маскве штогод праводзіцца Міжнародны лялечны салон, лялечнікі інтэнсіўна асвойваюць Сусветную павуціну, выпускаецца нават спецыялізаваны часопіс «Лялечны майстар», разлічаны на ўсіх, каго цікавіць лялечнае мастацтва.

— Мы пакуль што знаходзімся яшчэ толькі ў пачатку гэтага шляху, — расказвае журналісту «Звязды» **арт-дырэктар лялечнага праекта «Балаганчык» і кіраўнік Школы лялечнага дызайну Мінскага палаца дзяцей і моладзі Ірына ШТЭФАН**. — Хоць сёння над стварэннем аўтарскіх лялек у нас працуюць ужо чалавек семдзесят. Паверце, што для нашай краіны гэта не так ужо і мала. Ёсць сярод беларускіх майстроў і так званая эліта — гэта мастакі, якія выстаўляюцца і прадаюць свае работы за межамі Беларусі: Марына Скідан, Таццяна Трафімовіч, Аляксей Мартынаў, Вольга Старынская, Ірына Ражко і некаторыя іншыя. Выстаўляліся мы і на апошнім Міжнародным лялечным салоне ў Маскве — наша экспазіцыя называлася «Вялікія лялькі маленькай краіны». Так склалася, што для ўдзелу ў міжнародным салоне (а гэта, дарэчы, даволі дарагое «задавальненне») былі адабраны менавіта вялікія лялькі, але гэта была, хутчэй, выпадковасць. Аднак калі арганізатары салона прапанавалі мне даць нашай экспазіцыі назву, то, гледзячы на творы нашых мастакоў, у мяне адразу ўзнікла асацыяцыя — вялікія лялькі маленькай краіны. Па колькасці вялікіх лялек на адзін квадратны метр мы былі бясспрэчнымі лідарамі (*смяецца*) і, відома ж, прыцягнулі да сябе ўвагу...

Нашым чытачам будзе цікава даведацца, што Ірына Штэфан узначальвае на сёння рух лялечнікаў на Беларусі і з'яўляецца своеасаблівым сувязуючым звяном з іх калегамі з іншых краін свету, яна прывозіць у Мінск сучасныя матэрыялы для вырабу лялек і новыя тэхналогіі. Пры гэтым першая яе спецыяльнасць — інжынер-метэаролаг, а другая — эканаміст.

— У мяне часта цікавяцца, дзе можна паглядзець мае работы, — смяецца Ірына. — Гэта на Захадзе не трэба тлумачыць, што ёсць арганізатары, а ёсць мастакі. А ў нашым грамадстве існуе меркаванне, што калі ты сам робіш лялькі, то сам і павінен іх прадаваць. Распаўсюджана таксама меркаванне, што для стварэння лялек абавязкова патрабуецца мастацкая адукацыя. Але давайце паразважаем, а каго можна лічыць прафесіяналам у гэтай справе? Чалавека, які атрымаў спецыяльную мастацкую адукацыю ці чалавека, які дасягнуў у сваіх работах высокага мастацтва ўзроўню? Я ўвогуле лічу, што падрыхтаваць мастака-лялечніка ў сценах навучальнай установы ў прынцыпе немагчыма, таму што лялечнае мастацтва — гэта сінтэтычны від мастацтва, як матэматычная фізіка ці фізічная хімія. Чалавек, які ствараe лялькі, павінен быць адначасова і скульптарам, і дызайнерам, і візажыстам, і цырульнікам, і партным. Напрыклад, пашыў абутку для лялек — гэта асобная навука. А майстар-лялечнік робіць усё ад пачатку і да канца: ад эскіза да ўвасаблення. Майстры, якія працуюць над гістарычнымі лялькамі, павінны таксама разбірацца ў гісторыі касцюма, моды, прычосак і макіяжу.

Я асабіста лічу, што лялькі могуць ствараць усе, хто да гэтага імкнецца, а не толькі людзі з мастацкай падрыхтоўкай. І наадварот, далёка не ўсе мастакі могуць ствараць лялькі, якія трапляюць у катэгорыю высокага мастацтва.

На апошнім «Балаганчыку» мы вывучалі меркаванні наведвальнікаў выставы, хацелі даведацца, ці ёсць у іх жаданне самім далучыцца да сакрэтаў лялечнага мастацтва. І высветлілася, што сярод ахвотнікаў стварыць лялькі ёсць і міліцыянеры, і студэнты, і эканамісты, і бухгалтары, і сакратары. Я распрацавала вучэбную праграму для Школы лялечнага дызайну, якая спачатку прадугледжвала два накірункі — лялькі з фарфору і пластыку. Затым дабавіўся тэкстыль, адкрыўся юніёр-клас і школа для самых маленькіх «Цацка разам з матуляй», куды пяці-шасцігадовыя дзеці прыходзяць разам з бацькамі і майструюць лялькі, так бы мовіць, з падручных матэрыялаў. Ідэя стварэння юніёр-класа з'явілася зусім невыпадкова. Мы пераканаліся ў тым, што пераважная большасць дзяцей не ведаюць, як працаваць з тым ці іншым матэрыялам і што ўвогуле з яго можна зрабіць. Працоўнае навучанне ў школе сёння дзецям гэтых навыкаў не дае, матэрыялазнаўства таксама не выкладаецца. Да таго ж творчыя здольнасці фарміруюцца ў дзяцей яшчэ ў раннім узросце, але сучасныя бацькі настолькі занятыя працэсам зароблівання грошай, што для развіцця ўласнага дзіцяці часу ў іх зусім не застаецца. Вырасла цэлае пакаленне дзяцей, якія не могуць творча мысліць. Ім для гэтага патрабуецца пэўны штуршок. А ў нашай школе бацькі прыносяць з дому ў клас рознае «смецце» і мы пачынаем з гэтых непатрэбных рэчаў ствараць прыгажосць. У выніку задаволеныя ўсе: і матулі, якія праводзяць час побач са сваімі дзецьмі, і дзеці, якім тут дазваляецца абсалютна ўсё.

Анфіса ВІНАГРАДАВА «Мелодыя далекіх сусветаў» (тэкстыль, карункі, вышыўка).

Ірына РАЖКО «Дамавы» (фарфор).

Больш старэйшым дзецям мы дазваляем паспрабаваць на працягу года ўсе матэрыялы: і фарфор, і пластык, і тэкстыль, каб яны маглі вызначыцца, які з матэрыялаў ім больш падыходзіць. Мы ніколі не вызначаем мастацкія схільнасці сваіх будучых выхаванцаў — прымаем абсалютна ўсіх, хто хоча засвоіць тэхналогіі і сакрэты стварэння лялек. Галоўнае — быць творчым і цярплівым чалавекам, бо на стварэнне адной лялькі можа спатрэбіцца і некалькі месяцаў, і паўгода, а, можа, і год. Таму сакрэты лялечнага мастацтва ў нас асвойваюць і дзеці, і падлеткі, і студэнты Акадэміі мастацтваў.

Скептыкам хачу сказаць, што лялечнік нумар адзін у Беларусі Марына Скідан па сваёй асноўнай спецыяльнасці — фізік. Пэўны час таму яна разам з мужам апынулася на Поўначы, але для яе там не знайшлося работы па спецыяльнасці. Марына ўладкавалася ў Дом дзіцячай творчасці, дзе стала разам з дзецьмі рабіць лялькі ў тэхніцы пап'е-машэ. А сёння ёй няма роўных у гэтым відзе аўтарскай лялькі. Рызыкую выклікаць гнеў прадстаўнікоў акадэмічнай школы, але я лічу, што мастацтва лепкі дадзена чалавеку ад прыроды, паколькі кожнае дзіця пазнае свет праз тактыльныя адчуванні. А вось мастацтву жывапісу і сапраўды трэба вучыцца...

Апошнім часам усё больш папулярным становіцца калекцыянаванне аўтарскіх лялек. У Расіі і Еўропе калекцыянеры гатовы плаціць за работы вядомых майстроў дзесяткі тысяч долараў. У Маскве нават створаны клуб калекцыянераў, члены якога абменьваюцца і прадаюць адзін другому свае лялькі. У Беларусі цэны, напэўна, як і даходы насельніцтва, крыху больш сціплыя — сярэдняя цана на аўтарскую ляльку даходзіць да 2 тысяч долараў. Для пачынаючых калекцыянераў своеасаблівае імгненне ўдачы — дэбютныя выстаўкі мастакоў, дзе работы пачынаючых майстроў можна набыць больш танна, бо калі майстар, так бы мовіць, «раскруціць» сваё імя, кошт яго работ адразу павялічыцца.

— Я заўсёды кажу мастакам, што для таго, каб прадаваць свае работы, трэба, па-першае, пастаянна ўдзельнічаць у розных выставах, а па-другое, мець сваю калекцыю, бо калекцыя надае мастаку значнасць, — кажа Ірына Штэфан. — У калекцыянераў павінна быць магчымасць выбару, да таго ж многія калекцыянеры адсочваюць работы аднаго і таго ж мастака. Інтэр'ерная лялька — адзін з самых модных напрамкаў. Многія нашы мастакі супрацоўнічаюць з дарагімі мэблевымі салонамі, і гэта цалкам апраўдана. Там адразу можна ўбачыць, як лялька становіцца непаўторным упрыгажэннем вашага інтэр'еру. Ёсць устойлівы попыт і на партрэтную ляльку, але, на жаль, мала мастакоў працуюць у гэтым напрамку. Гэта даволі складаны від аўтарскай лялькі, паколькі мастак павінен па фатаграфіі перадаць партрэтнае падабенства чалавека. Падарунак, бясспрэчна, арыгінальны. Але той, чалавек, якому ён прызначаецца, павінен быць да гэтага маральна падрыхтаваны. Партрэтнае падабенства, безумоўна, павінна прысутнічаць, але ж лялька надзяляецца і пэўным характарам. Калі ў чалавека з пачуццём гумару ўсё ў парадку, то праблем не будзе, але ж далёка не кожны можа ставіцца да сябе гумарыстычна.

Ёсць у Ірыны Штэфан адна ідэя, для ўвасаблення якой патрабуюцца аднадумцы. Ірына хацела б зрабіць ляльку неад'емнай часткай высокай моды і гандлю. Скажам так: усё новае — гэта добра забытае старое. У сярэднявеччы ў Еўропе ўжо існавалі так званыя модныя лялькі, якія служылі для дэманстрацыі найноўшых накірункаў моды: іх строі поўнасцю паўтаралі ўсе фасоны, тканіны і самыя дробныя дэталі адзення прыдворных дам і кавалераў. У палацах у велікасвецкіх дам «жылі» дзве лялькі — Вялікая і Маленькая Пандора. Вялікая Пандора дэманстравала раскошныя строі (адзенне на выхад), а Маленькая Пандора — утульныя хатнія сукенкі. Абедзве былі страшэннымі модніцамі і для іх спецыяльна заказваліся капялюшыкі, сукенкі, панчохі, чаравікі і ўпрыгажэнні. Французскія дамы мод адпраўлялі свае лялькі ў Англію, Германію, Італію, Іспанію. І толькі ў XX стагоддзі на змену модным лялькам канчаткова прыйшлі глянцавыя часопісы.

Алена ЮНЧУВІЧ «Мары Лепрыкона».

— Мне хацелася б, каб аўтарскія лялькі выкарыстоўваліся для дэманстрацыі модных калекцый адзення, абутку, ювелірных вырабаў, каб яны прыйшлі на змену безаблічным манекенам, якія сёння «ўпрыгожваюць» вітрыны нашых буцікоў, — дзеліцца сваімі планамі Ірына Штэфан. — Тым больш што ў нас ёсць мастакі, якія робяць роставыя лялькі, гэта значыць, у сапраўдны рост чалавека. Усё гэта можна вельмі прыгожа абыграць. Спадзяюся, што мая ідэя кагосьці зацікавіць...

Надзея НІКАЛАЕВА.
Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

Адзінокім, маладым маці, а таксама чалавеку, які з-за хваробы або па старасці не можа даглядаць за сабой і пастаянна мае патрэбу ў пабочнай дапамозе, Дзяржаўная ўстанова «Тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Першамайскага раёна г. Мінска» з 22 кастрычніка плануе аказваць дзве новыя платныя паслугі насельніцтву. Пры неабходнасці можна будзе запрасіць на дом не толькі сядзелку для чалавека, які страціў здольнасць да самаабслугоўвання, але і нянька для дзіцяці. У комплекс паслуг сядзелкі ўваходзіць падагрэў ежы, кармленне, мыццё посуду, змена бялізны, вынас судна. Нянька, акрамя таго, што дагледзіць за дзіцем, пакорміць яго, памяняе памперс, дапаможа малому апранууцца і пагуляе з ім на вуліцы.

Паслугі сядзелкі і нянькі будуць аказваць будучыя медыкі, а таксама вопытныя сацыяльныя работнікі.

Кантактныя тэлефоны: 281 61 89, 280 48 06.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	7.32	16.14	8.42
Віцебск —	7.27	15.59	8.32
Магілёў —	7.23	16.05	8.42
Гомель —	7.13	16.07	8.54
Гродна —	7.47	16.31	8.44
Брэст —	7.41	16.37	8.56

Месяц

Маладзік 10 лістапада. Месяц у сузор'і Казярога.

Імяніны

Пр. Аляксандра, Аляксея, Анатоля, Івана, Сяргея, Усевалада, Якава;

К. Валянціны, Станіславы, Хрысціны, Аркадзя, Мікалая, Станіслава.

НАДВОР'Е на заўтра

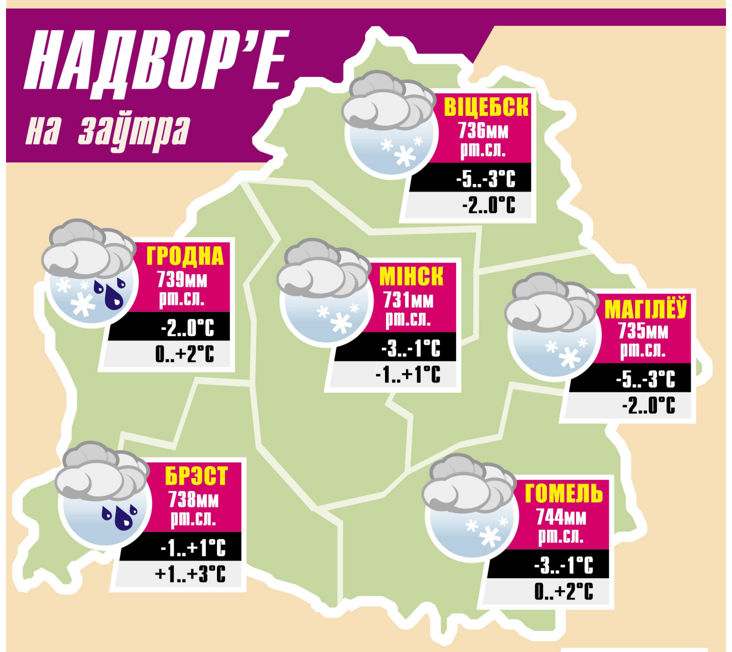

— слабая геамагнітная бура
— няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў

Геамагнітныя ўзрушэнні: 2 гадз. | 5 гадз. | 8 гадз. | 11 гадз. | 14 гадз. | 17 гадз. | 20 гадз. | 23 гадз.

...у суседзяў

ВАРШАВА +1..+3°С	КІЕЎ +1..+3°С	РЫГА -1..+1°С
ВІЛЬНЮС -1..+1°С	МАСКВА -3..-1°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ -5..-3°С

13 лістапада

Дзве даты

1927 год — 80 гадоў таму заснаваны Гродзенскі заалагічны парк, самы старэйшы ў Беларусі.

1937 год — адбыліся першыя выбары ў Вярхоўны Савет СССР, які склікаўся згодна са «сталінскай» Канстытуцыяй 1936 года.

Цытата дня:

Большая частка людзей нават не спрабуе выйсці за межы сваіх магчымасцяў; за сваё жыццё яны так і не спрабуюць даведацца, на што яны здольныя і на што — няздольныя. Яны не ведаюць, што ім не пад сілу... Крыўдна пражыць жыццё, не пазнаўшы сябе — чалавека, які быў табе, быццам, бліжэй за ўсіх і якога ты так любіў».

Данііл Гранін (нар.1919), рускі пісьменнік.

Усміхнёмся!

Вегетарыянскі клуб «Гарох» запрашае на музычныя вечары.

☺

Кліент — адміністратару:
— Можна зрабіць так, каб у мяне з 0:00 да 9:00 не было Інтэрнэта?
— Спаць хочацца?
— Так...

☺

Мара заходняга бізнэсмена — зарабіць мільён, нашага — украсці мільярд.

ВЫПІСВАЙЦЕ «ЗВЯЗДУ» НА I КВАРТАЛ І I ПАЎГОДДЗЕ 2008 ГОДА
З БЯСПЛАТНЫМІ ЎКЛАДКАМІ

НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ
МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ — газета для выбаршчыкаў і дэпутатаў мясцовых саветаў
СВАЯ СПРАВА — бізнэс, эканоміка, фінансы
Наш культурны асяродак ЖЫВАНДОЛЯ
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА
КУПІ ЛЕПШАЕ! тавары, паслугі, цэны
КРАІНА ЗДАРОЎЯ

ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63850	8800 рублёў на месяц 26400 рублёў на квартал 52800 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	8300 рублёў на месяц 24900 рублёў на квартал 49800 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63858	14000 рублёў на месяц 42000 рублёў на квартал 84000 рублёў на паўгоддзе
ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОЎЯ	63239	12800 рублёў на месяц 38400 рублёў на квартал 76800 рублёў на паўгоддзе
ПАДПІСКА «ДА ЗАПАТРАБАВАННЯ» (праз кіёскі Мінгарсаюздруку)		
ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63850	7460 рублёў на месяц 26400 рублёў на квартал 44760 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	6990 рублёў на месяц 20970 рублёў на квартал 41940 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63858	9938 рублёў на месяц 29814 рублёў на квартал 59628 рублёў на паўгоддзе
ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОЎЯ	63239	9431 рубель на месяц 28293 рублі на квартал 56586 рублёў на паўгоддзе

ОАО «Управление механизации № 91» (Продавец) совместно с КУП «Минский областной центр учета недвижимости»

повторно проводят открытый аукцион по продаже части производственной базы в составе: часть административного здания пл. 168,5 кв.м, здание гаража пл. 196,7 кв. м, ограждение (бетонный забор), по адресу: Молодечненский район, д. Носилово, улица Новая, 1. Начальная цена с НДС — 59 618 560 бел. руб. Задаток в размере 10 % от начальной цены перечисляется на р/с № 3012020200010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», МФО 153001357, УНП 690324015 КУП «Минский областной центр учета недвижимости». Объект продается без условий. Договор купли-продажи подписывается в течение 10 дней с даты проведения аукциона. Переход права пользования земельным участком будет осуществлен по решению местного исполкома. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях проведения аукциона. Аукцион состоится 20.11.2007 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, ком. 321. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 19.11.2007 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 326.

Тел: (8 017) 224 61 34.
Наш сайт в Интернете: www.rlt .by.

РУП «ЛОГОЙСКИЙ КОМХОЗ» (ПРОДАВЕЦ) СОВМЕСТНО С КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ»

проводят открытый аукцион по продаже здания цеха № 4 (общ. пл. 1 217, 2 кв. м), расположенного по адресу: г. Логойск, ул. Победы, 102. Площадь зем. уч. 0, 3700 га. Начальная цена — 450 000 000 бел. руб. с НДС. Задаток в размере 5 % от начальной цены перечисляется на р/с № 3012020200010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», МФО 153001357, КУП «Минский областной центр учета недвижимости», УНП 690324015. Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Объект продается без условий. Переход права пользования земельным участком будет осуществлен по решению райисполкома. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится 13.12.2007 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 321. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 12.12.2007 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 326.

КОНТАКТНЫЙ ТЕЛЕФОН (8017) 224 61 34
САЙТ В ИНТЕРНЕТЕ: WWW.RLT.BY

В публикации объявления РУП «Кобальт»
о проведении тендера
на закупку оборудования
(газета «Звязда» № 213 от 9.11.2007 г.)
обращаться по адресу:
Минская обл., Логойский р-н, г.п. Плещеницы, пер. Промышленный, 1 и по тел.: 8 01774 78 3 65, моб. 8 029 776 38 73, факс 71 2 54. Листопад Леонид Владимирович.

КІРМАШ — штотыднёвы рэкламны выпуск № 34 (567)
аддзел рэкламы ☎ 287-17-79
Рэквізіты для аплаты: р/р 3012210270016 у ААТ "Белінвестбанк" г.Мінска, код 739 УНН 100155376

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ПРАДАЕЦЦА

■ Дом з усімі выгодамі ў вёсцы, ці абмяняю на кватэру.
Тэл. 8 0163 43 24 16.

■ Дом драўляны ў г. Крупкі на беразе р. Бобр з г/п, пячное і газавае ацяпленне, тэлефон. Нядорага.
Тэл. 8 01796 58 447, пасля 18.00.

■ «VW-Вента» 1993 г.в., 1,9 ТД, сіні, нядорага.
Тэл. 8 01792 55 725, 8 029 931 82 28.

■ Прычэп да матаблока МТЗ (не эксплуатаваўся), нядорага.
Тэл. 8 029 589 54 18.

■ «Аўдзі-100» 1994 г.в., бензін, 5700 у.а., торг, «VW-Пасат» 1991 г.в., 1,8 мона, універсал, выдатны стан, 2950 у.а., торг.
Тэл. 8 029 507 88 19.

■ «VW-Пасат» В3, 1994 г.в., 1,6 ТД, універсал, зімовыя шыны, АКБ, чорны металік, выдатны стан, 4400 у.а., торг.
Тэл. 8 029 507 88 19.

■ Кацёл для лазні на цвёрдым паліве.
Тэл. 8 017 242 72 42.

■ Мыйка нержавеючая, б/к памер 80х60, радыятар да «Аўдзі-80» 1988—91 г.в.
Тэл. 8 029 873 47 07.

■ Кабан жывой вагой 150 кг, 5 тыс. рублёў за 1 кг.
Тэл. 8 029 507 88 19.

■ Свіння жывой вагой 120 кг, 5 тыс. рублёў за 1 кг.
Тэл. (8 01718) 42 445 пасля 18.00.

■ Акардэон «Weltmeister» з рэзанатарамі (ламаныя дэко) 11х5 рэгістраў з пашпартам і інструкцыяй.
Тэл. 8 029 298 94 26.

■ Халадзільнік «Снайге», ложак драўляны з матрацам, плуг.
Тэл. 8 017 291 64 92.

■ Газавая пліта «Гефест-3200», новая, усе функцыі, нядорага.
Тэл. 8 029 624 30 96.

■ Козы высокаўдойныя (5—6 л малака), 8-месячныя козачкі і племянныя козлікі.
Тэл. 8 02234 35 646, 8 029 841 53 53.

КУПЛЮ

■ Трусоў (да 60 км ад Мінска).
Тэл. 8 029 357 64 51.

■ Дом ці кватэру ў Мінску ці раёне без пасрэднікаў.
Тэл. 8 029 764 42 91.

■ Кватэру-дом з усімі выгодамі ў Ваўкавыску ці раёне.
Тэл. (8 0216) 21 01 80.

■ Трактар МТЗ.
Тэл. 8 029 655 07 16.

■ Старыя фотаапараты, аб'ектывы, значкі і паштоўкі па фотатэматыцы.
Тэл. 8 029 850 17 29.

■ ПД8, рэдуктар.
Тэл. 8 01718 34 389.

■ Рухавік УД-1 ці УД-2 да матаблока, с/гаспадарчае абсталяванне да матаблока.
Тэл. 8 029 183 44 70.

РОЗНАЕ

■ Прапала лайка, белая з рыжым, у в. Любяга Уздзенскага раёна. Таго, хто знойдзе, чакае ўзнагарода. Просьба патэлефанаваць па нумары 8 029 507 88 19.

ЗВЯЗДА
КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ
Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі
220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

АБАВЯЗКОВЫЯ звесткі не для друку: ваша прозвішча, адрас, хатні тэлефон.

Тэлефон для даведак 287 17 79.

Пашпарт серыя________ № ________ Выданы________

Подпіс________ Дата________

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЭНКА.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 24 31 92, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 7 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.

html: www.zviazda.by E-mail: info@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 32.347. Індэкс 63850. Зак. № 6162. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12